

DEKKINGSPLAN

2021-2024

Colofon

Het Regionaal Beleidsplan 2021-2024 is opgesteld door deelnemers vanuit (GHOR, brandweer, politie, gemeenten en in afstemming met partners.

Datum vaststelling

Vastgesteld op 10 december 2020 door het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG).

Eindredactie en beheer

Het beheer van het Regionaal beleidsplan ligt bij de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland.

Contactgegevens

Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland
Postbus 234
7300 AE Apeldoorn

Inhoud

Samenvatting	6
2. Inleiding	8
2.1 Visie op brandweezorg	8
2.2 Uitgangssituatie dekkingsplan	8
2.3 Proces en betrokkenen	9
3. Dynamisch document in relatie tot ontwikkelingen brandweer	10
3.1 RemBrand: gebiedsgerichte opkomsttijden	10
3.2 Variabele voertuigbezetting	11
3.3 Vrijwilligheid	11
3.4 Technische ontwikkelingen / innovaties	12
4. Kaders en fundamenten	14
4.1 Wettelijk kader	14
4.2 Uitgangspunten VNOG	14
4.3 Norm- en streeftijden	15
5. Risicogerichte benadering	18
5.1 Brandveiligheid: gezamenlijke verantwoordelijkheid	18
5.2 Relatie met norm- en streeftijden	19
6. Organisatie van de repressieve brandweezorg	22
6.1 Locaties brandweerposten	22
6.2 Ontwikkelingen brandweerposten	22
6.3 Organisatievormen	24
6.4 Bezetting van de brandweerposten	24
7. Spreiding basisbrandweezorg	26
7.1 Eerste tankautospuiter	26
7.2 Opschaling tankautosputten	30
7.3 Beschouwing Dekking Basisbrandweezorg	31
7.4 Flexibel inzetbare tankautosputten	32
7.5 Grootschalig Brandweeroptreden (GBO)	33

8. Spreiding specialismen

8.1 Natuurbranden	34
8.2 Redvoertuigen	35
8.3 Hulpverleningsvoertuigen	36
8.4 Watertransport	37
8.5 Waterongevallenbestrijding	38
8.6 Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen	39
8.7 Veetakels	40

Bijlage

41

1. Uitruktijden 1e Tankautospuit
2. Materieel: Afstootschema 2020 – 2026; Overzicht Materieel 2026
3. Tijd/tempo Waterongevallen
4. Risicoprofiel Brandweer
5. Systemvoorbeelden relatie veiligheid en opkomst

Op 15 januari 2020 is de toekomstvisie voor de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) vastgesteld. Hiermee heeft het bestuur gekozen voor een compacte en slagvaardige organisatie voor de brandweezorg, die berekend is op de hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's gebruikmakend van (nieuwe) technologie. Het voorliggende dekkingsplan geeft de regionale dekking weer op basis van de besluiten over de toekomstvisie VNOG met het daarbij behorende materieelspreidingsplan. De implementatie van de visie is naar verwachting in 2026 volledig afgerond.

Het wettelijk kader voor de taken van de brandweer ligt vast in de Wet veiligheidsregio's (Wvr). In de Wvr is opgenomen dat de organisatie van de brandweezorg wordt uitgewerkt in het dekkingsplan, dat onderdeel uitmaakt van het beleidsplan. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio stelt het dekkingsplan vast.

Alleen voor de opkomst van de eerste basisbrandweereenheid, ook wel de tankautospuiter (TS), is een wettelijke tijdsnorm vastgelegd in het Besluit veiligheidsregio's (Bvr). Overal in de regio voldoen aan deze opkomsttijd brengt onevenredige kosten en inspanning met zich mee. Op een groot aantal locaties in de regio is het, vanwege de uitgestrektheid van het gebied, onmogelijk om binnen de norm ter plaatse te zijn. Het Bvr biedt de mogelijkheid aan besturen van veiligheidsregio's om voor bepaalde locaties opkomsttijden vast te stellen die afwijken van de tijdnormen.

Sinds de rapportage uit 2012 van de Inspectie Veiligheid en Justitie, genaamd 'Ter Plaatse', staan de opkomsttijden van de brandweer nadrukkelijk in de aandacht. In 2015 heeft het Veiligheidsberaad het rapport 'RemBrand: brandveiligheid is een coproductie' vastgesteld. Dit rapport stelt een andere benadering voor de opkomsttijden van de brandweer voor: gebiedsgerichte opkomsttijden in plaats van objectgerichte opkomsttijden. Brandweer Nederland heeft de opdracht gekregen om de gebiedsgerichte opkomsttijden nader uit te werken in een handreiking. De concept handreiking hiervoor is gereed en wordt in een aantal pilot-regio's opgestart, met een looptijd tot eind 2020. De VNOG behoort niet tot deze pilot-regio's. De keuze is gemaakt om wel het gedachtegoed van de gebiedsgerichte opkomsttijden te hanteren in dit dekkingsplan omdat bij de toekomstvisie van

de VNOG een moderne aanpak past waarin rekening gehouden wordt met innovaties.

Voor de opkomsttijd van de eerste tankautospuiter worden de gebiedsgerichte opkomsttijden aangehouden:

- referentiewaarde 7 minuten met een bandbreedte van 4 tot 10 minuten voor gebouwen met risico niveau 1
- referentiewaarde 10 minuten met een bandbreedte van 7 tot 13 minuten voor gebouwen met risico niveau 2
- referentiewaarde 15 minuten met een bandbreedte van 12 tot 18 minuten voor gebouwen met risico niveau 3

De dekking voor de eerste tankautospuiter is in nagenoeg het hele verzorgingsgebied van de VNOG goed tot voldoende binnen de normen van de gebiedsgerichte opkomsttijden. Alleen in een aantal wijken in de gemeente Harderwijk kan onvoldoende dekking gerealiseerd worden. Dit betekent niet automatisch dat het brandrisico voor de betreffende gebieden onaanvaardbaar is. De brandweer blijft zich altijd inspannen om zo snel mogelijk ter plaatse te zijn. De opkomsttijd is één van de maatregelen die de brandweer kan treffen om te zorgen voor een brandveilige leefomgeving. De focus op enkel de opkomsttijden is te eenzijdig bij het beschouwen van de integrale brandveiligheid. De zorg voor brandveiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeenten en de brandweer en ook wordt een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers van de regio. De meeste slachtoffers vallen in de beginfase van brand, op het moment dat de brandweer überhaupt nog niet ter plaatse kan zijn. Risicobeheersingsmaatregelen met effect op deze fase hebben daarmee de meeste veiligheidswinst.

Met maatregelen 'voor de vlam' wordt een scenario gerealiseerd dat beheersbaar is voor de brandweer. Ook wanneer deze iets later aanwezig is dan de referentiewaarden. Daar waar de tijden niet gehaald worden ligt voor de VNOG de prioriteit bij het nemen van risicobeheersingsmaatregelen. Bij pilots in Harderwijk en Winterswijk is reeds ervaring opgedaan met het gezamenlijk definiëren van maatregelen die passen bij de specifieke situatie. Deze ervaringen worden benut voor de verdere uitwerking voor de hele regio.

Voor de opkomst van de tweede tot en met de vierde TS en alle andere eenheden wordt in dit dekkingsplan gesproken over streeftijden. Hiervoor is gekozen omdat er geen wettelijke dan wel landelijke tijdsnormen zijn voor deze eenheden. De streeftijd is een regionale professionele waarde voor de opkomst van de betreffende eenheden.

Vanuit de visie dat VNOG een toekomstgerichte organisatie wil zijn, zullen we de ontwikkelingen nauwlettend volgen en waar mogelijk ook een actieve rol pakken. Hierbij zal vooral ingezet worden op het verkorten van de ontdekkingstijd (bijvoorbeeld inzet van drones voor detectie van een natuurbrand).

Voor de opschaling van de tweede tot en met de vierde TS wordt ruimschoots voldaan aan de streeftijd van 30 minuten voor de opkomst van 4 TS-en. Op de meeste locaties in de VNOG zijn er in 20 minuten 4 TS-en ter plaatse. In de gehele VNOG wordt voldaan aan de streeftijd van 20 minuten voor de opkomst van 3 TS-en. De streeftijd van 15 minuten voor de opkomst van de 2e TS wordt in een relatief klein gedeelte van de VNOG niet behaald.

Voor de specialistische taken zijn er geen wettelijke of landelijk geldende opkomsttijden. In het plan wordt derhalve ook uitgegaan van streeftijden. Deze zijn gebaseerd op eerdere besluitvorming ('Risicogestuurd Slagkracht'- AB besluit 3 september 2015) of op basis van afgeronde interne projecten.

Taak / eenheid	Streeftijd
Natuurbrandbestrijding	30 minuten 1 peloton (4 voertuigen)
Redvoertuig	18 minuten
Hulpverleningsvoertuig	18 minuten
Vee Red Installatie	30 minuten
Watertankwagen Groot	20 minuten
Watertransportsysteem 500	30 minuten
Watertransportsysteem 1500	60 minuten
Oppervlakteredding	30 minuten
Brandweervaartuig	30 minuten
Duikteam	30 minuten

Bovenstaande tijden zijn in nauw overleg met de postcommandanten uitgewerkt.

In het dekkingsplan is per specialisme met afbeeldingen weergegeven welke dekking geboden kan worden op basis van het materieelspreidingsplan.

Net als bij de rest van de samenleving staan ook binnen de brandweer de technische ontwikkelingen niet stil. Het is haast ondoenlijk om een reëel beeld te schetsen welke ontwikkelingen en innovaties binnen de looptijd van het dekkingsplan op ons af komen en wat dit betekent voor de totale brandweezorg.

2. Inleiding

2.1 Visie op brandweerzorg

Op 15 januari 2020 is de toekomstvisie voor de Veiligheidsregio Noord- en Oost-Gelderland (VNOG) vastgesteld. Hiermee heeft het bestuur gekozen voor een compacte en slagvaardige organisatie voor de brandweerzorg, die berekend is op de hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's gebruikmakend van (nieuwe) technologie.

De keuze is gemaakt om de organisatie van incidentbestrijding te richten op de risico's die zich voordoen in de regio. Zo kent de regio veel natuur, agrarisch en recreatief gebied. Ook worden diverse (grote) evenementen georganiseerd, zijn er veel recreatie- en vakantieparken, ligt het aan de landsgrens en telt het veel zorgorganisaties. Daarnaast zijn demografische en maatschappelijke ontwikkelingen van invloed zoals de vergrijzing, energietransitie en klimaatverandering (toename van extreme weersomstandigheden).

Het fijnmazige netwerk van brandweerposten in de regio en onze betrokken (vrijwillige) medewerkers vormen de basis voor de uitruktaken van de brandweer. Brandbestrijding, hulpverlening, waterongevallen en gevaarlijke stoffen. Vanuit de posten wordt snel en adequaat gereageerd op (lokale) incidenten. In de gezamenlijkheid van de posten wordt zorg gedragen voor de collectieve slagkracht wanneer opgetreden dient te worden in grootschalig verband.

In de samenwerking ligt de kracht van onze brandweerorganisatie. Onze medewerkers treden altijd in gezamenlijkheid op, van kleine tot grotere incidenten. Met het collectief van circa 1400 brandweer medewerkers kan een enorme slagkracht op de been gebracht worden. Daarnaast zijn er nauwe samenwerkingsverbanden met de buurregio's en ook internationaal. Een voorbeeld hiervan is dat met de Duitse collega's de mogelijkheden worden verkend voor het vormen van een internationale kazerne op de locatie Dinxperlo-Süderwick en de samenwerking met Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) in het gezamenlijke operationele plan voor de aanpak van natuurbranden.

De VNOG investeert op de vakbekwaamheid en professionaliteit van de (vrijwillige) medewerkers. Dit vanuit het uitgangspunt: dat wat we doen, doen we goed. Kwalitatief goede trainingen zorgen ervoor dat onze medewerkers daadkrachtig kunnen optreden. Verder uitbouwen van een sterke informatiepositie en implementeren van innovaties

is daarnaast leidend in de komende jaren. De posten kunnen sneller en adequater optreden indien zij beschikken over de juiste informatie en moderne technologie.

Vanuit deze stevige informatiepositie wordt ook gewerkt aan risicobewustwording van de maatschappij. Door burgers, bedrijven en organisaties een helder beeld te geven over de (brand)risico's en gevolgen daarvan zijn zij beter in staat de juiste beheersmaatregelen te treffen. Zo stimuleert de VNOG de eigen verantwoordelijkheid van de burger en daarmee zelf- en samenredzaamheid. Voorbeelden hiervan zijn de acties in het kader van (brand)veilig leven en de innovatieve trajecten zoals het stimuleren van slimme rookmelders.

2.2 Uitgangssituatie dekkingsplan

De toekomstvisie VNOG wordt geborgd in het regionaal beleidsplan (RBP) 2021-2024 en het voorliggende dekkingsplan 2021-2024, dat een wettelijk verplichte bijlage is bij het RBP. Het wettelijk kader voor de taken van de brandweer en het dekkingsplan ligt vast in de Wet veiligheidsregio's. Het bijbehorende besluit veiligheidsregio's stelt eisen aan de organisatie, opkomsttijden, materieel en uitrusting.

Binnen Brandweer Nederland wordt momenteel een uniforme systematiek ontwikkeld voor het opstellen van een dekkingsplan voor de bebouwde omgeving. De concept handreiking hiervoor is gereed en wordt binnenkort in een aantal pilot-regio's opgestart. De VNOG behoort niet tot deze pilot-regio's. Eind 2020 kan naar verwachting, met input van de pilots, de definitieve handreiking worden vastgesteld. Ten behoeve van het voorliggend dekkingsplan heeft de VNOG wel gebruik gemaakt van het gedachtegoed van de nieuwe handreiking met daarin een koppeling met gebiedsgerichte opkomsttijden (zie paragraaf 3.1.). Daarmee blijft de VNOG aansluiten op actuele ontwikkelingen en kan in de toekomst de overstap naar de nieuwe handreiking soepel verlopen.

In dit dekkingsplan treft u een beschrijving aan van de dekking in onze Veiligheidsregio op basis van het brandweermaterieel zoals vastgesteld door het algemeen bestuur op 15 januari 2020. Ten opzichte van de huidige situatie vindt een aantal wijzigingen plaats. Deze bestaan onder meer uit het verplaatsen, afstoten en aanschaffen van materieel. Dit is een complexe logistieke operatie,

waarvoor een implementatieplan is uitgeschreven dat, in samenspraak met de postcommandanten, over de jaren 2020-2026 wordt uitgevoerd.

Verderop in dit document treft u afbeeldingen aan van de dekking die het (geplande) materieel biedt in de regio. In deze afbeeldingen is ook de te verwachten dekking vanuit de buurregio's meegenomen. Brandweer Nederland heeft de afspraak dat bijstand geleverd wordt waar mogelijk en gevraagd. Daarmee geven de afbeeldingen met 'burenhulp' het meest realistische beeld van de te verwachten opkomst.

2.3 Vrijwilligheid

Het vorige dekkingsplan van de VNOG is uitgebracht onder de titel 'Slagkracht'. Met de slagkracht systematiek worden de risico's in de regio (hulpvraag) gekoppeld aan het beschikbare materieel (hulpaanbod). In Slagkracht is de dekking beschreven ten aanzien van de kerntaken brandbestrijding en hulpverlening en de mate waarin voorzien kan worden in bluswater. Slagkracht is door het algemeen bestuur vastgesteld op 3 september 2015.

Het onderdeel specialismen is op een later moment (2018) verder uitgewerkt in samenspraak met de postcommandanten. Gesproken is over de soorten, omvang en opkomsttijden voor de specialismen. Dit voorstel is akkoord bevonden door de postcommandanten en leiding van de afdeling Incidentbestrijding. Vanwege de financiële situatie die zich voordeed binnen de VNOG, is de besluitvorming hierover aangehouden. Later zijn de resultaten van de besprekingen over de specialismen meegenomen in het organisatie brede traject om te komen tot een helder dienstverleningsniveau op basis van drie scenario's. Een nadere uitleg over dit proces is opgenomen in het regionaal beleidsplan.

Voor het tot stand komen van de drie scenario's voor incidentbestrijding is een interne werkgroep geformeerd. De resultaten van de interne werkgroep zijn getoetst door een externe commissie bestaande uit deskundigen vanuit andere veiligheidsregio's. Zij hebben hierover een rapportage uitgebracht en advies aan de directeur.

De resultaten van de interne werkgroep en de bevindingen van de externe commissie zijn met de postcommandanten gedeeld en besproken. Naar aanleiding hiervan heeft op een aantal punten nog aanvullend onderzoek plaatsgevonden. Daarna heeft de commissie haar definitieve advies uitgebracht. Dit advies is volledig overgenomen.

1- Verslag externe commissie ivm voorstellen 'Optimalisering brandweerzorg VNOG', d.d. 15 mei 2019

2- Aanvullend advies na gespreksrondes postcommandanten VNOG, d.d. 10 december 2019

3. Dynamisch document in relatie tot ontwikkelingen brandweer

Het bestuur van de VNOG heeft het uitgewerkte basisscenario vastgesteld voor de VNOG (zie paragraaf 1.1.). Dit vormt dan ook de basis voor dit dekkingsplan.

Het dekkingsplan kent, als onderdeel van het regionaal beleidsplan, een looptijd van vier jaar. Indien ontwikkelingen daartoe aanleiding geven kan het dekkingsplan tussentijds worden aangepast. Op het moment is de brandweer volop in beweging. Dat leidt tot andere inzichten en mogelijkheden. Het dekkingsplan is hiermee een dynamisch document, wat jaarlijks geactualiseerd wordt. Indien aanpassingen leiden tot wijziging van de uitgangspunten en/of norm- en streeftijden, dan worden deze bestuurlijk voorgelegd. Meer praktische wijzigingen worden tussentijds doorgevoerd en bij een revisiemoment bestuurlijk geaccordeerd. In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen binnen de brandweer die relevant zijn voor het dekkingsplan geschetst.

3.1 RemBrand: gebiedsgerichte opkomsttijden

Sinds de rapportage uit 2012 van de Inspectie Veiligheid en Justitie, genaamd 'Ter Plaatse', staan de opkomsttijden van de brandweer nadrukkelijk in de aandacht. Naar aanleiding van deze rapportage heeft het veiligheidsberaad eerst een opdracht gegeven aan TNO en hierna aan de brandweer om criteria te ontwikkelen voor alle schakels van de veiligheidsketen die van invloed zijn op de brandveiligheid. Het rapport maakt helder dat goede brandveiligheidszorg geen exclusief domein is van de brandweer, maar dat ook andere partijen (burgers, bedrijven, instellingen, bouwsector, verzekeraars) een belangrijke rol spelen om te zorgen voor een brandveilige samenleving. Dit heeft geresulteerd in het project RemBrand. In 2015 heeft het Veiligheidsberaad het rapport 'RemBrand: brandveiligheid is een coproductie' vastgesteld. Dit rapport stelt een andere benadering voor de opkomsttijden van de brandweer voor: gebiedsgerichte opkomsttijden in plaats van objectgerichte opkomsttijden. Opdracht is gegeven aan Brandweer Nederland om de gebiedsgerichte opkomsttijden nader uit te werken in een handreiking.

De gebiedsgerichte opkomsttijden gaan uit van een bandbreedte in de opkomsttijd. Opkomsttijden zijn bepaald aan de hand van het risiconiveau van een gebied. Het overheersende karakter van een gebied bepaalt daarbij het risiconiveau van het

betreffende gebied. De referentiewaarde is voor de brandweer een professionele waarde, wat betekent dat zij vanuit haar repressieve taakstelling binnen deze tijd het gebied zou willen bereiken. De brandweer hanteert die waarde bij de inrichting van het dekkingsplan. Voordeel van de systematiek is een grotere flexibiliteit van de brandweer die beter aansluit bij hetgeen de praktijk vraagt dan de huidige meer rigide systematiek.

Het beoordelingskader voor de gebiedsgerichte opkomsttijden is op 25 januari 2019 geaccordeerd door de Regionale Brandweer Commandanten. Het Veiligheidsberaad heeft op 9 april 2019 een brief gezonden naar de voorzitters van de 25 Veiligheidsregio's waarin gevraagd wordt om de beweging naar gebiedsgerichte opkomsttijden te ondersteunen. Het Veiligheidsberaad ziet het systeem van gebiedsgerichte opkomsttijden als een vervanging van de opkomsttijden uit het Besluit Veiligheidsregio (Bvr). Het Veiligheidsberaad heeft daarom de Minister van Justitie en Veiligheid gevraagd het Bvr hierop aan te passen.

De Minister heeft laten weten onder een aantal randvoorwaarden in te kunnen stemmen met de systematiek van gebiedsgerichte opkomsttijden, namelijk:

- Borging van de goede informatiepositie van de gemeenteraad door minimaal jaarlijks te rapporteren over de gerealiseerde brandweezorg;
- Actief informeren van inwoners, bedrijven en objecteigenaren in het gebied waarin de 18-minutennorm niet kan worden gehaald;
- Registratie van alle opkomsttijden t.b.v. transparante verantwoording en als basis voor inzicht;
- Het opstellen van een landelijk uniforme werkwijze m.b.t. dekkingsplannen door de 25 besturen van de veiligheidsregio's.
- Deze randvoorwaarden zullen opgenomen worden in regelgeving. De minister koerst op een inwerkingtreding van de aangepaste Bvr per 1 juli 2021.

De systematiek wordt ondersteund door een landelijke uniforme methodiek voor het opstellen van dekkingsplannen. Deze methodiek is beschreven in een landelijke handreiking en wordt momenteel in een aantal pilotregio's getoetst. De uitkomsten van de pilots worden betrokken bij het traject tot aanpassing van het Besluit veiligheidsregio's.

De ontwikkeling van objectgericht naar gebiedsgerichte opkomsttijden is bepalend voor het dekkingsplan van de VNOG. Bij de toekomstvisie van de VNOG past een moderne aanpak waarin rekening gehouden wordt met de gebiedsgerichte aanpak. In hoofdstuk 6 van dit plan treft u hiervan de uitwerking aan.

3.2 Variabele voertuigbezetting

Het besluit Veiligheidsregio gaat uit van een standaard bezetting van de tankautospuiter van zes personen (TS6). Het bestuur van de Veiligheidsregio is bevoegd af te wijken van dit besluit onder de voorwaarde dat de veiligheid van burgers en brandweerpersoneel gelijk blijft.

Door variabele voertuigbezetting kan meer op maat gereageerd worden op meldingen, dit betekent een flexibilisering van de inzet mogelijkheden. Een belangrijke schakel hierin de kennis, kunde en inschatting van de bevelvoerder in samenspraak met de centralist op de meldkamer.

De afgelopen jaren is de beschikbaarheid van vrijwilligers met name overdag afgenomen. Dit noodzaakt tot het kijken naar andere manieren van uitrukken en biedt variabele voertuigbezetting ook een uitkomst. Met variabele voertuigbezetting is het mogelijk om veilig uit te rukken met een bezetting met minder personen dan de standaard bezetting. Bij een tekort aan beschikbare manschappen kan daarmee toch snel en adequaat gereageerd worden bij een melding.

Het algemeen bestuur van de VNOG heeft op 20 november 2014 besloten dat een post die structureel problemen heeft met het realiseren van een zes-persoonsbezetting voor de TS de mogelijkheid wordt geboden om af te wijken van de standaardbezetting. Daarbij worden drie vormen van variabele voertuigbezetting erkend:

1. de Tankautospuiter met vier bezet (TS4);
2. het snelle interventie voertuig met twee bezet (SIV2);
3. het natuurbrandvoertuig met vier bezet (BT/SB4 natuur).

Voor alle varianten zijn de incidentscenario's die zelfstandig door deze eenheid mogen worden afgehandeld bestuurlijk vastgesteld. Daarbij zijn ook de voorwaarden waaraan de post die met de variant wil uitrukken (de zogenaamde toolbox) opgenomen. Er is een RI&E (Risico Inventarisatie en Evaluatie) opgesteld en een oefenprogramma voor deze afwijkende bezetting. Op 26 maart 2015 zijn voor de TS4 en SIV2 de toolboxes geaccordeerd door het AB. Op 30 juni 2016 volgde de 'toolbox' voor de BT/SB4 natuur.

Een TS4 wordt bij een gebouwbrand altijd ondersteund met een tweede voertuig, zodat de slagkracht weer gelijk is aan de TS6. De ambitie blijft voldoende vrijwilligers tijdens alle uren van de week voor een bezetting van een TS6. Bij een tekort van één of twee manschappen kan toch altijd uitgerukt worden.

3.3 Vrijwilligheid

Om repressieve brandweertaken nu en in de toekomst te garanderen, wordt nagedacht over het anders inzetten van vrijwilligers. Vrijwilligheid binnen de brandweer staat niet ter discussie. Echter de rol zal op termijn veranderen. Nu zijn vrijwilligers nog allround inzetbaar. Dit stelt hoge eisen aan gezondheid, vakbekwaamheid en beschikbaarheid. Tegelijkertijd hebben (potentiële) vrijwilligers minder tijd voor vrijwilligerswerk en willen zich minder lang binden aan organisaties. We zien dat de gemiddelde leeftijd van de brandweervrijwilliger stijgt en dat het steeds moeilijker is om geschikte vrijwilligers te werven. Al deze redenen maken het steeds lastiger om het aantal vrijwilligers op sterkte te houden.

Binnen het landelijke programma vrijwilligheid wordt onderzocht of iedere vrijwilliger nog allround moet zijn of dat zij ook een beperkte taak voor een beperkte tijd op zich kunnen nemen en wat dit betekent voor de eisen die gesteld worden aan deze mensen. Tegelijkertijd wordt vanuit de verbreding gekeken of vrijwilligers ook bredere ingezet kunnen worden voor onder andere taken op het gebied van (brand)veilig leven.

Europese wetgeving

Bij de uitwerking van de Wnra is aan het licht gekomen dat de rechtspositie van de brandweervrijwilliger mogelijk strijdig is met Europese wet- en regelgeving en het gelijkheidsbeginsel in het algemeen. Het huidige brandweerstelsel is gebaseerd op een mix van vrijwilligheid en beroeps-brandweer. Hierin hebben alle brandweermensen in principe dezelfde taken en opleidingsvereisten. Door Europese en internationale regelgeving en jurisprudentie blijkt dat de huidige situatie niet ongewijzigd in stand kan blijven. Het Veiligheidsberaad en de minister van JenV vinden het belangrijk hier een oplossing voor te vinden binnen de juridische kaders, met behoud van het voor de brandweerorganisatie in Nederland zo kenmerkende element van vrijwilligheid. Vrijwilligheid is en blijft een belangrijk aspect van de Nederlandse samenleving in zijn algemeenheid en voor de brandweer in het bijzonder. Daarom is, in opdracht van het Veiligheidsberaad en de minister van JenV, in juni 2019 een denktank ingericht die een denkrichting

heeft uitgewerkt, waarbij het systeem van vrijwilligheid behouden blijft. Deze denkrichting lag op 9 december 2019 voor in het Veiligheidsberaad. In dit nieuwe model beschikken we nog steeds over een adequate brandweerorganisatie waarbij iedereen ertoe doet. Daarbij wordt dan ook ingespeeld op de afnemende beschikbaarheid van vrijwilligers overdag. Het Veiligheidsberaad en de minister van JenV streven naar een stelsel inclusief vrijwilligheid, dat in alle veiligheidsregio's kan worden gehanteerd en zoveel mogelijk kan worden afgestemd op de behoeften in de betreffende veiligheidsregio. Om te komen tot een afgewogen en zorgvuldig besluit, is door het Veiligheidsberaad en de minister van JenV op 9 december jl. besloten om de consequenties van de bestuurlijke koers inzichtelijk te maken en gesprekken aan te gaan met alle betrokken partners, onder wie niet in de laatste plaats de vrijwilligers zelf.

Op basis van ervaringen tijdens de COVID-19 crisis is ook gebleken dat de beschikbaarheid van de vrijwilligers in deze periode door het "verplicht" thuiswerken juist is toegenomen. Het is op dit moment niet te voorzien of de ontwikkeling met het meer thuiswerken een permanent karakter krijgt en een "nieuwe werkelijkheid" wordt.

3.4 Technische ontwikkelingen / innovaties

Net als bij de rest van de samenleving staan ook binnen de brandweer de technische ontwikkelingen niet stil. Het is haast ondoenlijk om een reëel beeld te schetsen welke ontwikkelingen en innovaties binnen de looptijd van het dekkingsplan op ons af komen en wat dit betekent voor de totale brandweezorg.

Vanuit de visie dat VNOG een toekomstgerichte organisatie wil zijn, zullen we de ontwikkelingen nauwlettend volgen en waar mogelijk ook een actieve rol pakken. De meeste winst zal naar verwachting te halen zijn bij het verkorten van de ontdekkingsstijd van een incident en het dus eerder alarmeren van de eenheden die qua middelen en personele omvang voor die klus nodig zijn.

Bij verkeersongevallen is al een trend ingezet dat er een automatische melding vanuit het voertuig wordt gegeneerd richting de meldkamer bij een afwijkende gebeurtenis. Dit zal ervoor zorgen dat het incident eerder bekend is bij de meldkamer met de juiste locatie en andere relevante voertuiginformatie. Op basis hiervan kan direct de benodigde eenheid en personeel gealarmeerd worden.

Bij brandmeldingen zal de rookmelderverplichting per 1 juli 2022 voor alle woningen ertoe bijdragen dat de mensen eerder gealarmeerd worden en tijdig de woning kunnen verlaten en ook eerder een melding kunnen doen.

Gezien de ontwikkeling van de techniek met drones zal het ook zeer goed mogelijk zijn dat deze ingezet gaan worden voor snellere detectie van natuurbranden. Misschien dat deze zelfs ingezet kunnen worden bij daadwerkelijke bestrijding van branden of andere incidenten.

Ook op het gebied van het alarmeren van het brandweerpersoneel zullen wij de komende periode gaan onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om dit nog beter af te stemmen op de uit te voeren klus.

4. Kaders en fundamenten

4.1 Wettelijk kader

De huidige geldende wettelijke taken in het kader van de uitvoering van brandweerzorg zijn opgenomen in de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en het daarbij behorende Besluit veiligheidsregio's (Bvr).

In de wet worden een tweetal taken benoemd die direct betrekking hebben op de (basis) brandweerzorg, namelijk:

1. het voorkomen, beperken en bestrijden van brand;
2. het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.

Om uitvoering te kunnen geven aan deze taken is in het besluit beschreven hoe de (basis) brandweerzorg moet worden georganiseerd. Het gaat hier om eisen aan de organisatie, opkomsttijden, materieel en uitrusting. Deze eisen hebben uitsluitend betrekking op het spoedeisende optreden van de brandweer, waarbij sprake is van brand of andere levensbedreigende incidenten.

In de Wvr is opgenomen dat de organisatie van de brandweerzorg wordt uitgewerkt in het dekkingsplan, dat onderdeel uitmaakt van het beleidsplan. Het risicoprofiel, inclusief de brandrisico's vormen hiervoor de basis. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio stelt het dekkingsplan, inclusief de locaties waarbij afgeweken wordt van de wettelijke tijdnormen, vast. Bij het ontwerpen van het dekkingsplan moeten de tijdsnormen voor de eerste basisbrandweereenheid die in het Bvr staan, in acht worden genomen.

De tijdsnormen voor de eerste basisbrandweereenheid (tankautospuiter) zijn als volgt opgenomen in het Bvr (artikel 3.2.1).

- 5 minuten bij gebouwen met een winkelfunctie met een gesloten constructie, gebouwen met een woonfunctie boven een gebouw met een winkelfunctie of gebouwen met een celfunctie;
- 6 minuten bij portiekwoningen, portiekflats of gebouwen met een woonfunctie voor verminderd zelfredzamen;
- 8 minuten bij gebouwen met een andere woonfunctie dan bedoeld onder a en b, of met een winkelfunctie, gezondheidszorgfunctie, onderwijsfunctie of logiesfunctie;
- 10 minuten bij gebouwen met een kantoorfunctie, industrie functie, sportfunctie, bijeenkomstfunctie of een overige gebruiksfunctie.
- Het bestuur van de veiligheidsregio stelt geen opkomsttijd vast die hoger is dan achttien minuten.

Om overal in de regio te voldoen aan de in het besluit gestelde opkomsttijden brengt onevenredige kosten en inspanning met zich mee. Op enkele locaties in de regio is het, vanwege de uitgestrektheid van het gebied, zelfs onmogelijk om binnen de norm ter plaatse te zijn. Artikel 3.2.1, lid 2 van het Bvr biedt de mogelijkheid aan besturen van veiligheidsregio's om voor bepaalde locaties opkomsttijden vast te stellen die afwijken van de tijdnormen. Indien hiervan gebruik gemaakt wordt, motiveert het bestuur de keuze van de locatie en de mate van de afwijking. Daarnaast wordt bij deze locaties geïnvesteerd in risicobeheersingsmaatregelen. Bij de toekomstvisie van de VNOG past een moderne aanpak waarin rekening gehouden wordt met toekomstige ontwikkelingen. Hier past de in paragraaf 3.1 genoemde systematiek van 'RemBrand: gebiedsgerichte opkomsttijden' en deze kan hiervoor worden gebruikt.

Naast een wettelijk kader voor de basisbrandweerzorg worden in het Bvr ook eisen gesteld aan de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen. De wettelijke taak die hieraan ten grondslag ligt, betreft het verkennen van gevaarlijke stoffen en verrichten van ontsmetting.

Met betrekking tot de organisatie en inrichting van de opschaling (tweede en volgende tankautospuiter) en andere specialismen dan gevaarlijke stoffen, zijn geen wettelijke bepalingen van toepassing.

4.2. Uitgangspunten VNOG

Doelstelling: het doel van het dekkingsplan is een zo optimaal mogelijke plaatsing van het brandweermaterieel om zo de aanwezige risico's zo adequaat mogelijk af te dekken.

Het dekkingsplan is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Repressieve brandweerzorg wordt geleverd vanuit een fijnmazig netwerk van brandweerposten;
- Elke post heeft minimaal één tankautospuiter (basis, combi of BT/SB);
- Een tweede TS wordt geplaatst op een aantal strategische plekken in de regio op basis van de omvang van de risico's en leefomgeving;
- Een post heeft maximaal drie specialistische taken;
- Het dekkingsplan houdt geen rekening met 'gelijktijdigheid' van incidenten;
- Het dekkingsplan biedt minimale ruimte voor bijstand naar andere regio's;

- Er is voldoende materieel beschikbaar ten behoeve van opvang bij onderhoud, storingen en inzet vakbekwaamheid;
- Bij de plaatsing van materieel is rekening gehouden met de belastbaarheid in relatie tot de paraatheid / uitruk garantie van de post;
- De huidige locaties van de posten en de beschikbare stallingsruimte is leidend;

4.3. Norm- en streeftijden

Wettelijk is alleen een tijdsnorm vastgelegd voor de opkomst van de eerste basisbrandweereenheid, ook wel de tankautospuiter (TS). Bij alle andere tijden wordt in dit dekkingsplan gesproken over streeftijden voor de opkomst van de betreffende eenheden.

Het begrip opkomsttijd

Opkomsttijd is slechts een deel van de kwaliteit van de repressieve brandweerzorg die weer een deel vormt van de totale brandweerzorg. Door de sterke focus op opkomsttijd in het Besluit veiligheidsregio's raakt het noodzakelijke evenwicht tussen preventieve en repressieve brandweerzorg onderbelicht. Het hoofdstuk 'Risicogerichte benadering' gaat hier verder op in.

In onderstaand figuur is de relatie tussen opkomsttijd weergegeven ten opzichte van de ontdekkingstijd en inzetstijd.

De opkomsttijd is één van de pijlers waarop de brandweer het dekkingsplan bouwt en waaraan het bestuur de prestatie van de brandweer toetst. De opkomsttijd is de tijd die verstrijkt tussen de ontvangst van de melding bij de meldkamer brandweer en het ter plaatse komen van de vereiste brandweereenheid.

De opkomsttijd is een kwaliteitsmaat voor de dienstverlening van de brandweer. Het aantal

en de spreiding van eenheden is bepalend voor de opkomsttijd en slagkracht. Er bestaat geen wetenschappelijke onderbouwing voor een optimale opkomsttijd in relatie tot de beoogde veiligheidseffecten. Zo snel mogelijk is altijd het beste en dat is ook wat de burger verwacht.

De opkomsttijd wordt bepaald door de volgende onderdelen:

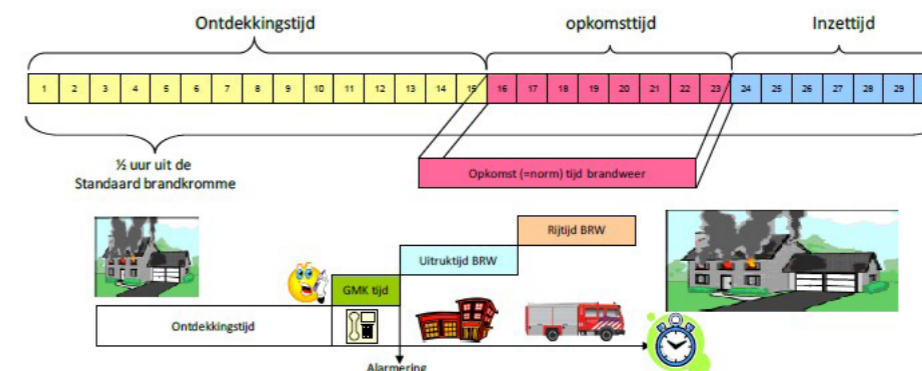
1. Verwerkingstijd Meldkamer: de tijd die de Meldkamer Brandweer nodig heeft om de melding te beluisteren, door te vragen en om te zetten in een passende alarmering.
2. Uitruktijd: de tijd die het personeel nodig heeft om naar de kazerne te gaan, zich om te kleden en in te stappen. N.B.: gekazerneerd personeel bevindt zich al op/om de kazerne.
3. Aanrijdtijd: de tijd die het voertuig nodig heeft om de plaats incident te bereiken.

Tankautospuiter

Voor de opkomsttijd van de eerste tankautospuiter worden de gebiedsgerichte opkomsttijden (zie paragraaf 7.1.) aangehouden:

- referentiewaarde 7 minuten met een bandbreedte van 4 tot 10 minuten voor gebouwen met risico niveau 1.
- referentiewaarde 10 minuten met een bandbreedte van 7 tot 13 minuten voor gebouwen met risico niveau 2.
- referentiewaarde 15 minuten met een bandbreedte van 12 tot 18 minuten voor gebouwen met risico niveau 3.

Voor de opschaling van tankautosputters (tweede en volgende tankautospuiter) zijn geen wettelijke tijdsnormen vastgesteld. In de landelijke handreiking grootschalig brandweer optreden zijn wel uitruktijden voor een peloton opgenomen. Binnen een uur na een aanvraag voor aflossing dient een peloton op te komen bij de regiogrens van de eigen regio. Dit is een ruimere marge dan in

Figuur 1: Relatie ontdekkingstijd-opkomsttijd-inzettijd (bron: Brandweer Nederland)

geval van een acute bijstandsaanvraag, waarbij de bijstand zo snel mogelijk moet worden geleverd.

Situationele commandovoering

Het onderzoek naar situationele commandovoering geeft hernieuwd inzicht in de manier waarop leiding wordt gegeven aan grootschalige incidenten en waar deze kan worden verbeterd. Dit rapport adviseert een stapsgewijze opbouw in de opschaling.

Het inzicht in het belang van de mensfactoren is een belangrijke factor ten behoeve van de opzet, beoordeling en evaluatie van crisisbestrijding. De feitelijke wijze van bestrijding van het incident en de passende commandovoering worden - mede - gebaseerd op formele kennis. Het vervullen van de functie van commandovoerder vergt veel vakmanschap bij de uitvoering van zijn taken, namelijk:

- Een inschatting maken van de – huidige- situatie van het incident;
- Een inschatting maken van de ontwikkeling van het incident in de tijd waarbij hij rekening houdt met de invloed van lopende bestrijdingsactiviteiten.
- Een aanpak opstellen weggezet in tijd inclusief commandotype.
- Concreet benoemen welke techniek, tactiek en formatie noodzakelijk zijn om het incident te bestrijden.

In dit plan is uitgegaan van de streeftijden van 15 min. voor de tweede TS, 20 min. voor de derde TS en 30 min. voor de vierde TS. Deze tijden zijn enerzijds gebaseerd op de uitkomsten van het onderzoek naar situationele commandovoering en anderzijds op praktijkervaringen vanuit diverse regio's.

Specialismen

In het vorige vastgestelde dekkingsplan (Slagkracht) van de VNOG zijn voor een aantal specialismen de opkomst/streeftijden al bepaald. Er zijn op dit moment geen argumenten om deze te herzien en dus gelden voor de volgende specialismen de aangegeven tijden:

- Hulpverleningsvoertuig 18 minuten
- Redvoertuig 18 minuten
- WT-G 20 minuten
- WTS 500 30 minuten
- WTS 1500 60 minuten

Op basis van dezelfde systematiek (Slagkracht) zijn in afgelopen periode voor het onderdeel Waterongevallen ook de opkomst/streeftijden bepaald (zie ook bijlage 3). Daarnaast is er in het kader van een projectopdracht onderzoek gedaan naar het onderwerp Redding Groot Vee. Naast allerlei aanbevelingen op het gebied van materieel,

uitrusting en procedures is ook gekeken naar de gewenste opkomsttijd. Op basis van de aanwezige vee-intensiteit en de ervaring van de betrokken posten is hiervoor een tijd bepaald.

Dit heeft geleid tot de volgende tijden:

- Brandweervaartuig 30 minuten
- Duikteam 30 minuten
- Oppervlaktereddingsteam 30 minuten
- Vee Red Installatie 30 minuten

De laatste onderdelen zijn in nauw overleg met de postcommandanten uitgewerkt en besproken als onderdeel van een totaalproject Optimalisering Specialismen. In dit project zijn alle bovengenoemde specialismen meegenomen. Gesproken is over de soorten, omvang en opkomsttijden voor de specialismen. Dit heeft geleid tot een totaal voorstel met opkomsttijd en bezetting per specialisme.

De term streeftijden wordt in dit dekkingsplan gehanteerd, omdat er geen wettelijke dan wel landelijke tijdsnormen gelden voor de specialismen. De streeftijd is daarmee een regionale professionele waarde voor de opkomst van het betreffende specialisme.

3- Brandweeracademie (2015). Situationele commandovoering bij de brandweer; drs. J.C. Hazebroek MCPm, drs. B. van 't Padjje, dr. J. Groenendaal, T. Geertsema BBA., dr. M.A. Hagenars.

5. Risicogerichte benadering

De Wet veiligheidsregio's bepaalt dat het dekkingsplan is gebaseerd op het risicoprofiel, waarin ook de brandrisico's beschreven staan. Het risicoprofiel brandweer is gericht op de (basis)brandweezorg, waar de drie belangrijkste brandweerprocessen aan ten grondslag liggen: beheersen, bestrijden en normaliseren. Daarbij gaat het risicoprofiel uit van alle kerntaken van de brandweer (brand, hulpverlening, waterongevallen en Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen).

Eén van de opgaven van de VNOG is het verkrijgen van een sterke informatiepositie en een helder inzicht in de risico's. Deze informatiepositie wordt behaald door data te verzamelen, deze om te zetten in informatie en deze informatie te veredelen met kennis.

Om kennis te verkrijgen over waar de brandweer van toegevoegde waarde kan zijn, is het risicoprofiel brandweer ontwikkeld. Het risicoprofiel brandweer geeft een beeld van de feitelijke risico's in de regio. Een nadere toelichting over het risicoprofiel brandweer treft u aan in bijlage 3.

De brandweer hanteert een risicogerichte aanpak om de brandveiligheid in de regio te optimaliseren. Dit houdt in dat een combinatie van maatregelen op het gebied van risicobeheersing en (de voorbereiding op) incidentbestrijding wordt getroffen om de brandrisico's zo optimaal mogelijk te beheersen. Het streven daarbij is verbetering van de brandveiligheid in de gehele regio.

5.1 Brandveiligheid: gezamenlijke verantwoordelijkheid

De mate van brandveiligheid van een object is een samenspel van een aantal kenmerken. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om de kenmerken van het object zelf, zoals de bouwmaterialen, brandwerende voorzieningen en de aanwezigheid van rookmelders. Daarnaast gaat het ook om de wijze waarop het object gebruikt wordt. Welke risicovolle activiteiten vinden plaats en hoe zelfredzaam zijn de gebruikers? Ook speelt een rol de aanwezigheid van een bedrijfshulpverleningsorganisatie (BHV) en de inzetmogelijkheden van de brandweer. Het Bouwbesluit regelt het minimale veiligheidsniveau. Het Bouwbesluit kent verschillende gebruiksfuncties, waaronder industrie, wonen en gezondheidszorg. Het uitgangspunt van het systeem van brandveiligheid is in basis voor alle gebruiksfuncties gelijk. Voldoende voorzieningen moeten aanwezig zijn om

het object bij brand tijdig te verlaten en er moeten maatregelen zijn getroffen om brandoverslag naar belendende percelen te voorkomen.

De (repressieve) brandweer vult hier op aan, c.q. dekt het restrisico af, de praktijk is immers weerbarstiger en is niet altijd te vangen in regelgeving gebaseerd op gemiddelden. Nieuwe omgevingsbesluiten en -regelingen advieskoppelingen opgenomen die enerzijds via Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) ingevoerd gaan worden en anderzijds via de omgevingstafels worden behandeld. Daarnaast kan gevraagd en ongevraagd worden geadviseerd over de in het Regionaal Risicoprofiel opgenomen risico's.

Belangrijk is om te beseffen dat van de repressieve brandweer als uitgangspunt niet verwacht wordt iedere brand te kunnen blussen, redding van mogelijke slachtoffers is de belangrijkste taak.

De zorg voor brandveiligheid is een gezamenlijke inspanning van burgers, partners en brandweer. Het op orde zijn van de brandveiligheid van een gebouw is primair de verantwoordelijkheid van de eigenaar/gebruiker. Dit is vastgelegd in diverse regelingen binnen het omgevingsrecht. Het Instituut Fysieke Veiligheid schrijft daarover het volgende in het rapport "de Basis voor Brandveiligheid": *"Als mensen niet in staat zijn zelfstandig te vluchten, zoals veelal het geval in het geval van een gezondheidszorgfunctie of wonen met zorg, dan moet de BHV compenserende maatregelen nemen die voorzien in een tijdige ontruiming. In de algemene toelichting van het Bouwbesluit staat dat de brandweer hierbij een (beperkte) rol kan spelen. In beginsel moet de BHV zorgen voor de ontruiming van de door brand bedreigde mensen. Immers, op het moment van ontruiming, het meest cruciale moment, kan de brandweer nog niet ter plaatse zijn."*

Brandveiligheidsvoorzieningen (waaronder brand- en rookwerende scheidings, rookdetectie en de alarminstallatie) en een goede BHV zijn beide essentieel, zeker in de zorgsector. Gebreken aan de brandveiligheidsvoorzieningen zorgen voor een versnelde brand- en rookverspreiding met een grotere kans op slachtoffers, omdat de BHV wordt bemoeilijkt in haar taak.

Deze gebreken kunnen in de eerste fase van een brand niet gecompenseerd worden door extra brandweerinzet. De brandweer kan immers nog niet ter plaatse zijn.

5.2 Relatie met norm- en streeftijden

In hoofdstuk 7 staat beschreven dat in een relatief klein deel van het verzorgingsgebied van de VNOG niet de wettelijke normtijden voor de eerste basisbrandweereenheid (tankautospuiter) worden behaald. Ook de streeftijden voor de tweede TS binnen 15 min. staan onder druk. Benadrukt wordt, dat dit geen wettelijke norm betreft. Het niet halen van de tijden betekent niet automatisch dat het brandrisico voor deze gebieden onaanvaardbaar is.

De brandweer blijft zich altijd inspannen om zo snel mogelijk ter plaatse te zijn. De opkomsttijd is één van de maatregelen die brandweer kan treffen om te zorgen voor een brandveilige leefomgeving. De focus op enkel de opkomsttijden is te eenzijdig bij het beschouwen van de integrale brandveiligheid. De zorg voor brandveiligheid is een gedeelde verantwoordelijkheid van de gemeenten en de brandweer en ook wordt een beroep gedaan op de eigen verantwoordelijkheid van inwoners, bedrijven, instellingen en bezoekers van de regio.

De meeste slachtoffers vallen in de beginfase van brand, op het moment dat de brandweer überhaupt nog niet ter plaatse kan zijn. Risicobeheersingsmaatregelen met effect op deze fase hebben daarmee de meeste veiligheidswinst. Met maatregelen 'voor de vlam' wordt een scenario gerealiseerd dat beheersbaar is voor de brandweer. Ook wanneer deze iets later aanwezig is dan de genoemde opkomst- en streeftijden. Het is zinvoller om op andere vlakken (aan de voorkant van de vlam) financiële (overheid)investeringen te doen om het totale veiligheidsniveau te verhogen. Om dit verder toe te lichten zijn in bijlage 5 drie voorbeelden uitgewerkt.

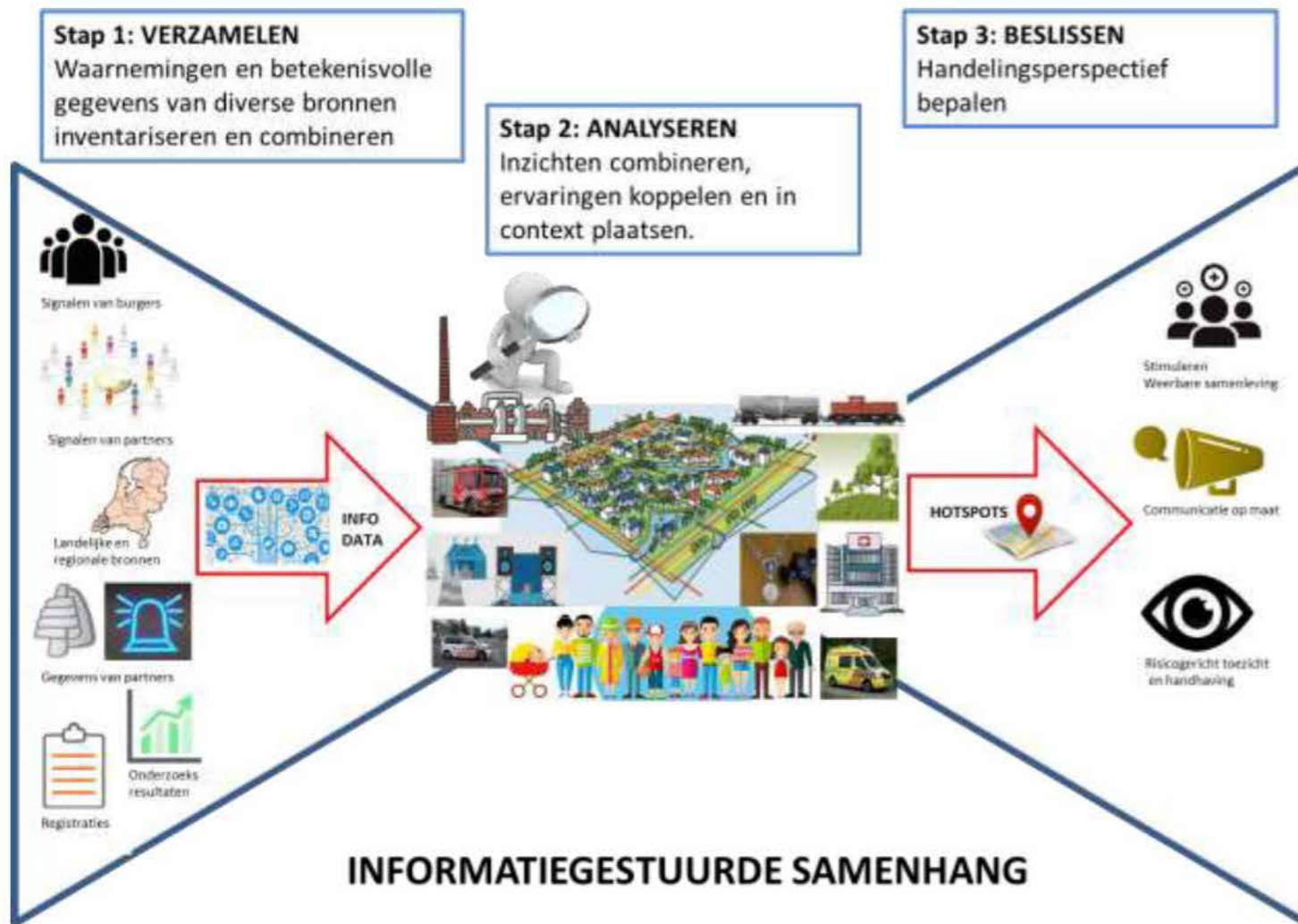
Opkomsttijd is één van de vele maatregelen die brandweer kan treffen om te zorgen voor een brandveilige leefomgeving. Daar waar de tijden niet gehaald worden investeert de VNOG in het nemen van risicobeheersingsmaatregelen zoals nu wordt toegepast in de pilotgebieden Winterswijk en Harderwijk in het kader van de ontwikkeling van het Risicoprofiel brandweer.

Door het inzicht dat verkregen door het innovatieve product risicoprofiel brandweer, worden gericht

activiteiten ingezet daar waar zij de grootste toegevoegde waarde hebben, bijvoorbeeld maar niet uitsluitend:

- Gewerkt wordt aan een programma Veilig Leven waarin in wordt gegaan op de risicobeheersingsmaatregelen op middel en lange termijn. In dit programma wordt ook gekeken naar wat de gevolgen zijn van nieuwe risico's. Denk hierbij aan de energietransitie met concrete voorbeelden als de waterstof CV ketel, elektrische vervoermiddelen en de (buurt)accu's;
- Slimme rookmelders in combinatie met burenhulp (project Leefsamen), stimulering risicobewustzijn inwoners in combinatie met zelfredzaamheid. In het begin stadium van de brand melding genereren, kans op slachtoffers verkleint aanzienlijk, in het begin stadium hulp op gang brengen.
- Toezichtprojecten van de afdeling Risicobeheersing;
- Brandweerposten oefenen gericht op de risico's in hun verzorgingsgebied of bij bijzondere objecten;
- Een risicogerichte doelgroep- en branchebenadering, waar mogelijk in samenwerking met ketenpartners, de inzet van (publieks)campagnes en het communiceren van risico's;
- Voorlichtingscampagnes die lokaal afgestemd zijn op aanwezige risico's waarin de brandweerposten ook een rol kunnen spelen;
- Doelgroepgerichte bewustwordingsberichten via social media, toegespitst op specifieke (postcode)gebieden;
- Informatie over het risiconiveau wordt digitaal toegankelijk gemaakt voor inwoners en belanghebbenden.

In de afbeelding hieronder is de informatie gestuurde samenhang schematisch weergegeven.

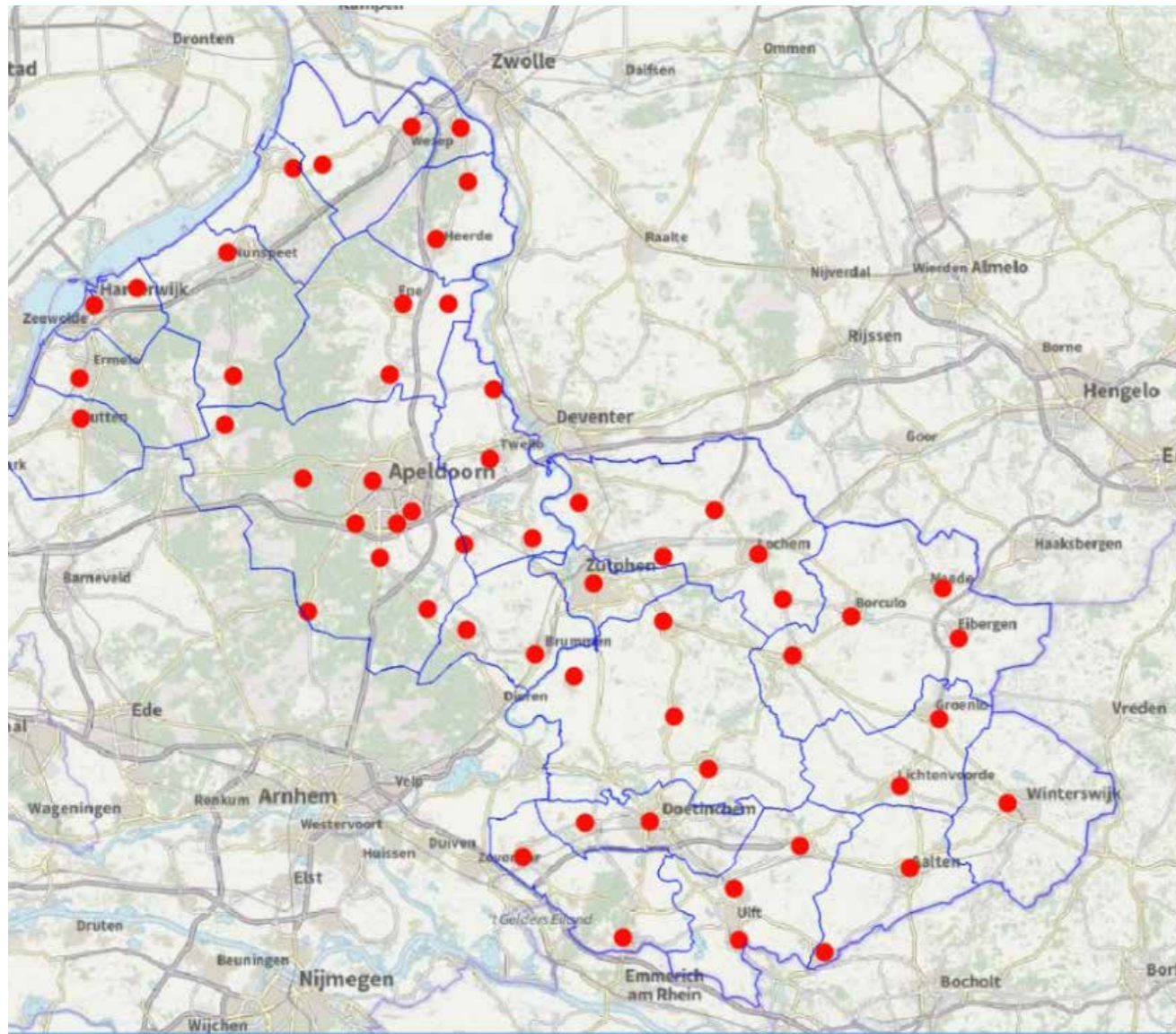

Deze systematiek zal de komende jaren verder ontwikkeld worden en mede op basis van de input van het dekkingsplan (met name de dekkingsresultaten van de 1e en 2e tankautospuit) zullen specifieke gebiedsgerichte acties worden opgezet en uitgevoerd.

6. Organisatie van de repressieve brandweerzorg

6.1 Locaties brandweerposten

De repressieve brandweerzorg in de VNOG wordt geleverd vanuit 56 brandweerposten. De verdeling van deze posten over het verzorgingsgebied van de VNOG ziet er als volgt uit.

6.2 Ontwikkelingen brandweerposten

Op een aantal posten vindt nog een ontwikkeling plaats.

Grensoverschrijdende samenwerking

Langs de gehele grens van de veiligheidsregio gaan we naar een intensivering van de Nederlands-Duitse samenwerking. Dit betekent onder andere een herijking van de convenanten en het geven van een impuls aan zowel de bestuurlijke als de operationele grensoverschrijdende samenwerking.

Plan internationale kazerne Dinxperlo - Süderwick

In 2018 is het eerste document van het project Crossfire opgeleverd. Bij dit project is er onderzoek gedaan naar de haalbaarheid van een gezamenlijke brandweerpost in het grensgebied tussen Duitsland en Nederland. Er is toen vooral gekeken naar de inmiddels bestaande internationale kazernes in Baarle Nassau/Baarle Hertog en Nieuw Namen/Kieldrecht, beide in het grensgebied van België en Nederland. Het resultaat van dit onderzoek is dat

een gezamenlijke kazerne mogelijk is, maar dat er wel veel punten zijn die moeten worden uitgezocht en uitgewerkt.

Het gebied Dinxperlo-Süderwick is een reële locatie voor een internationale kazerne. Eerste stap voor de realisatie hiervan is het creëren van draagvlak binnen de betrokken posten, gemeenten (Aalten en Bocholt) en de VNOG. Inmiddels blijkt dat zowel van Nederlandse als Duitse zijde interesse is om verder te gaan met het project Crossfire voor Dinxperlo-Süderwick. Ook blijkt binnen de posten een groeiende interesse te zijn. In 2020 is het overleg gestart tussen ambtelijke vertegenwoordigers van de VNOG en Bocholt om vast te stellen hoe dit project verder kan worden uitgewerkt. Een datum voor mogelijke realisatie van de internationale kazerne is in deze fase van het project nog niet te geven.

Posten stedelijk gebied Apeldoorn

Het algemeen bestuur heeft gevraagd om onderzoek te doen naar de mogelijkheid van samenvoeging van posten en kantoorfuncties in het stedelijk gebied van Apeldoorn (de zogenoemde één-postgedachte).

In het stedelijk gebied van Apeldoorn wordt momenteel uitgerukt vanuit meerdere kazernes. Op deze posten zijn ook kantoorfuncties gehuisvest. Daarnaast wordt uitgerukt vanuit drie vrijwillig bezette locaties. Tenslotte beschikt de VNOG in Apeldoorn over twee etages aan de Europaweg met kantoorfunctie.

In 2011 – bij de vorming van het brandweercluster Epe-Vorst-Apeldoorn – is uitgebreid onderzoek gedaan naar de locaties die het meest geschikt zijn voor de één postgedachte.

De resultaten van dit onderzoek zijn aanleiding voor het vervolgonderzoek, waarvoor in het algemeen bestuur van 15 januari 2020 de onderzoeksopdracht inclusief criteria zijn vastgesteld.

Posten Gendringen en Silvolde

In overleg met de brandweerposten wordt onderzocht of deze toekomstig samen op kunnen gaan in één post. Dit onderzoek wordt ingestoken vanuit de motivatie om de brandweerzorg toekomstbestendig te organiseren. Mogelijke uitkomsten zijn:

- Optie 1) Er verandert niets qua kazernes en de huidige werkwijze blijft onveranderd;
- Optie 2) Er zal gekeken worden of de huidige kazernes t.o.v. beide gebieden en het fijnmazig netwerk op de juiste plaats staan.
- Optie 3) Er zal een investering moeten komen

om één nieuwe kazerne te bouwen centraal binnen het gebied van de huidige kazernes Gendringen & Silvolde.

Voor dit onderzoek wordt een periode van drie jaar uitgetrokken (2020-2022).

Nieuw- en verbouw kazernes

Voor een aantal kazernes is nieuwbouw gepland, namelijk:

• Almen	Loenen
• Didam	Oldebroek
• Hoog Soeren	Twello
• Klarenbeek	Ugchelen

NB: over de locatie Wapenveld wordt momenteel overleg gevoerd.

De nieuwe locaties van de kazernes worden doorgerekend op de impact op de opkomsttijd en de dekking die dit oplevert.

De VNOG beschikt over een blauwdruk voor het bouwen van kazernes. Afhankelijk van de omvang van de kazerne, het aantal vrijwilligers/beroeps en het aantal voertuigen is er een plan beschikbaar. De blauwdruk houdt rekening met alle eisen die aan een kazerne gesteld worden, is volledig up-to-date en kan mogelijkheden bieden tot circulair bouwen.

De blauwdruk biedt ruimte aan wisselende eisen van welstand, maar ook aan de wisselende eisen van het bestemmingsplan. De ambitie is een natuurlijke en rustige basis met beeldbepalende (kleur-)accenten, welke de identiteit en duurzame uitstraling van de brandweerkazerne versterken. Tegelijkertijd blijft het ontwerp sober en doelmatig.

Naast de nieuwbouwiniciatieven staat een aantal verbouwprojecten gepland. Deze plannen zijn ingegeven door andere projecten zoals de risico-inventarisatie en evaluatie.

Logistieke eenheid

Bij incidenten en bij grootschalige oefeningen kan de logistieke eenheid gealarmeerd worden om te zorgen voor eten en drinken, ademlucht, brandstof of extra verlichting.

De VNOG heeft momenteel nog twee logistieke eenheden. Eén in Apeldoorn voor de Westkant van de regio en één in Doetinchem voor de Oostkant. Met het besluit van het algemeen bestuur van 15 januari 2020 is de opdracht verstrekt om de logistieke eenheden, waar operationeel verantwoord, te vereenvoudigen en indien mogelijk over te gaan van twee naar één team. De logistieke eenheden zijn vanaf 2014 (West) en 2016 (Oost) ingevoerd. In 2020 zal onderzocht worden op welke wijze bovenstaande mogelijk is.

Het doel is in ieder geval om te komen tot een effectievere en goedkopere organisatie van de taken waarbij veel of alle taken van de logistieke eenheden weer bij posten (de basis) worden neergelegd en de bevelvoerder - in overleg met de officier van dienst - bepaalt of inzet nodig is.

6.3 Organisatievormen

De brandweerzorg in de VNOG wordt met verschillende organisatievormen uitgevoerd: volledig vrijwillig, volledig beroeps (24-uursdienst) of een combinatievorm.

Overwegingen om te kiezen voor een beroepsorganisatie zijn met name gelegen op het vlak van de risico's en de uitrukfrequentie op jaarbasis. Een verzorgingsgebied met grote risico's heeft statistisch gezien ook meer kans op incidenten met vaak grotere effecten. Om al deze incidenten adequaat te kunnen bestrijden is een vrijwillige organisatie dan niet meer toereikend. De vrijwilligers hebben naast hun vrijwillige taak in de meeste gevallen nog een andere werkgever. Wanneer het aantal uitrukken op jaarbasis rond de 300 tot 350 ligt (gemiddeld één per dag) dan is de overweging om over te gaan naar een beroepsorganisatie dan wel naar een combinatievorm valide. Dit aantal uitrukken kan niet op de "hoofdwerkgevers" worden afgewenteld.

Organisatievormen in de VNOG:

- De post Apeldoorn-centrum (Vosselmanstraat 203 te Apeldoorn) beschikt over een volledige beroepsorganisatie, 24-uur per dag. Daarnaast kent deze post ook een vrijwillige bezetting onder andere ten behoeve van herbezetting en opschaling.
- Op de post Apeldoorn-Zuid (Saba 6 te Apeldoorn) is gedurende kantooruren (7.30-17.30 uur) een dagdienstbezetting met een harde koppeling aanwezig om de eerste uitruk te verzorgen.
- Apeldoorn de Maten en Beekbergen zijn overdag buiten dienst, de uitruk wordt dan verzorgd vanuit de post Apeldoorn Zuid.
- De posten Doetinchem en Zutphen kennen een kazerneringsregeling voor avonden en weekenden. Deze kazerneringsdiensten worden gevuld vanuit een vrijwillige bezetting. Overdag wordt op deze locaties een rooster gehanteerd voor de kazernering waar zowel de vrijwilligers als dagdienst medewerkers onderdeel van uit maken.
- Alle overige brandweerposten zijn volledig georganiseerd met vrijwilligers.

6.4 Bezetting van de brandweerposten

De bezetting van de brandweerposten is gebaseerd op de in het Besluit veiligheidsregio's bepaalde bezetting van de eenheden voor de basisbrandweerzorg (zes personen) en het aantal specialismen en hun bezetting.

Op 3 september 2015 heeft het algemeen bestuur de sterkte per post bepaald door het document 'posten zijn de basis' vast te stellen. In juli 2017 heeft een actualisatie van de dit document plaatsgevonden.

De externe commissie, die advies uitbracht over het materieelspreidingsplan dat de basis is voor dit dekkingsplan, heeft geadviseerd om het aantal post categorieën dat gehanteerd wordt in 'posten zijn de basis' te vereenvoudigen. Dit advies wordt ter hand genomen en krijgt in de komende periode in samenspraak met de postcommandanten een nadere uitwerking.

Voor een post met één tankautospuiter ziet de poststerkte er als volgt uit:

Wettelijke norm:	Garantiefactor:	Aantal:
1 bevelvoerder	400 %	4
1 chauffeur	400 %	4
4 manschappen	250 %	10
6 Totaal	(300%)	18

De optimale bezetting van een post met één TS is achttien personen. De standaard bezetting van een TS is zes personen. Omdat veelal gewerkt wordt met een vrije instroom wordt een gemiddelde factor van 300% voldoende geacht om deze bezetting ook te kunnen garanderen. Voor de cruciale functies van bevelvoerder en chauffeur is een 400% dekking gewenst, voor manschappen is dit 250%.

In het geval een post één van de specialismen uitvoert wordt hiervoor de poststerkte opgehoogd. In de meeste gevallen worden de specialismen uitgevoerd door dezelfde postleden die ook uitrukken op de tankautospuiter verzorgen. Hiervoor wordt dus uit dezelfde 'pool' geput. Om gelijktijdigheid van de uitvoering van taken te kunnen garanderen is het nodig het aantal postleden op te hogen.

7. Spreiding basisbrandweezorg

7.1 Eerste tankautospuut

Inleiding

De tankautospuut is de basiseenheid voor brandweezorg. De basiseenheid is de enige eenheid waar wettelijke normen voor vastgesteld zijn. In dit document worden de gebiedsgerichte opkomsttijden gehanteerd (zie paragraaf 4.1. en 4.3.)

De slagkracht van de VNOG wordt georganiseerd vanuit een fijnmazig netwerk van brandweerposten. Alle brandweerposten beschikken over minimaal één tankautospuut voor de eerste uitruk.

In onderstaande tabel is het beoordelingskader van gebiedsgerichte opkomsttijden voor de eerste tankautospuut weergegeven. Daarin is zichtbaar dat er een referentiewaarde en een bandbreedte gehanteerd wordt per categorie. Belangrijk hierbij is te vermelden dat momenteel de pilot voor gebiedsgerichte opkomsttijden wordt uitgevoerd. Dit kan nog leiden tot een wijziging in de karakterbepaling per categorie.

Aantal en spreiding

In de regio kennen wij twee type tankautosputten, namelijk de TS-Basis en de TS-Combi. De TS Basis is uitgevoerd volgens de richtlijn die gesteld zijn voor een TS door Brandweer Nederland. De TS-Combi voldoet ook aan deze vereisten en is daarnaast inzetbaar voor natuurbrandbestrijding. Dit hoofdstuk richt zich op de inzet van de tankautosputten ten behoeve van brandbestrijding. Op de inzet specifiek ten behoeve van natuurbrandbestrijding wordt ingegaan bij het hoofdstuk over de specialismen.

Op elke post staat volgens de algemene uitgangspunten minimaal één TS:

- De TS Basis staat op de posten: Aalten, Borculo, Dinxperlo, Doetinchem, Eibergen, Gendringen, Groenlo, Lichtenvoorde, Neede, Ruurlo, Silvolde, Varsseveld, Wehl, Winterswijk, Apeldoorn-Centrum, Apeldoorn-de Maten, Apeldoorn-Zuid, Almen, Barchem, Brummen, Eerbeek, Gorssel, Hengelo, Laren, Lochem, Steenderen, Terwolde, Twello, Voorst, Zutphen, Elspeet, Epe, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Oene, Putten, Vaassen, Wezep.
- De TS-Combi staat op de posten: Bergh, Didam, Apeldoorn-Centrum, Beekbergen, Hoenderloo, Loenen, Uddel, Ugchelen, Klarenbeek, Vorden, Zelhem, Elburg, Heerde, Hierden, Nunspeet, Oldebroek, Wapenveld.

NB 1: de post Hoog-Soeren is hierop een uitzondering. Op deze post staat een BT/SB4 natuur, dit is een vier persoonsbrandweervoertuig dat specifiek gericht is op natuurbrandbestrijding (zie paragraaf 8.1.)

NB 2: voor de post Bergh wordt nog onderzocht welk type voertuig(en) het meest geschikt is voor het gecombineerde risicoprofiel van de locatie (oude binnenstad, natuur en een BRZO-bedrijf). Dit zal in ieder geval een voertuig zijn geschikt voor de oude binnenstad. Daarnaast wordt in overleg met de post bepaald welk tweede specialistisch voertuig voor natuurbrand er, gelet op de specifieke risico's in het gebied, moet komen. Dit geldt ook voor de schuimbluseenheid. Het afstoten van de 2e TS hangt samen met goede afspraken en samenwerking met VGGM/post Zevenaar. Hierover zijn de gesprekken reeds opgestart en uitvoeringsafspraken vastgelegd. Voor de post Didam hangt het afstoten van de tweede TS samen met goede afspraken met post Zevenaar.

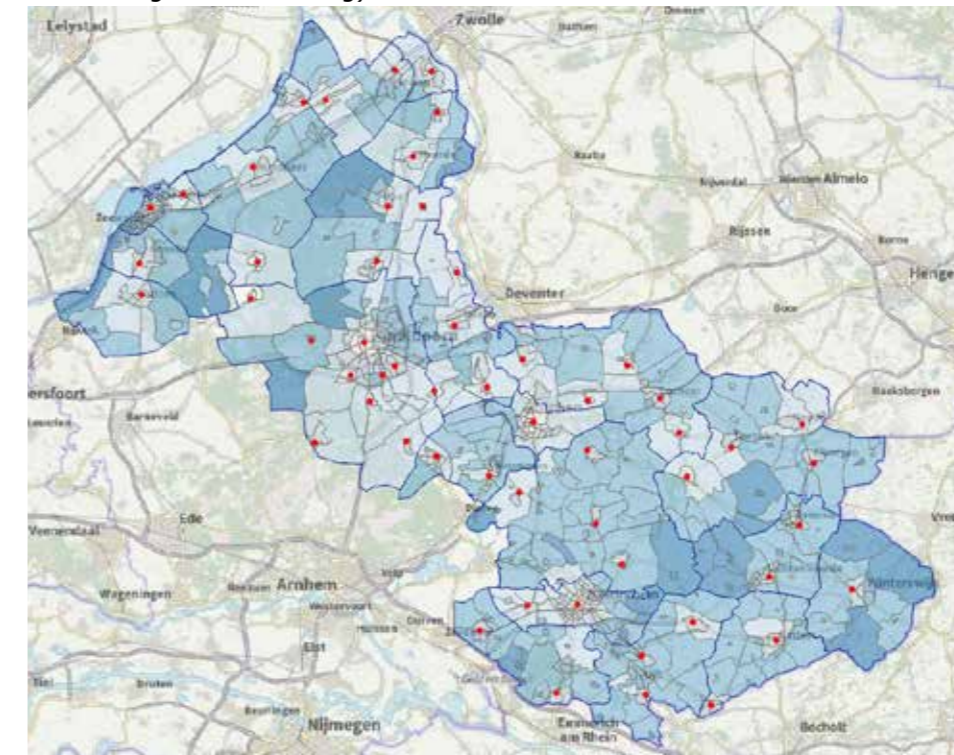
Op zes locaties staat een tweede TS, namelijk: Doetinchem, Winterswijk, Apeldoorn-Centrum, Zutphen, Harderwijk, Nunspeet. De locaties met een tweede TS zijn, conform de algemene uitgangspunten, bepaald op basis van de risico's en omvang van de leefomgeving. In Nunspeet en Apeldoorn-Centrum staat één TS-Basis en één TS-Combi. Bij de andere posten met een tweede tankautospuut betreft dit allemaal twee keer een TS-Basis.

Dekking

Op basis van de aantallen en spreiding van de tankautosputten op de posten in de regio kan een bepaalde opkomst geleverd worden. Onderstaande afbeelding laat zien welke opkomst geleverd wordt in relatie tot de gehanteerde bandbreedte indeling uit het beoordelingskader gebiedsgerichte opkomsttijden.

Legenda:

- De rode rondjes staan symbool voor de brandweerposten in de regio.
- De kleuren geven de opkomsttijd weer die geleverd kan worden in minuten (zie nadere verklaring in de volgende afbeelding).

Categorie	Overheersend karakter van het gebied	Referentiewaarde in minuten	Bandbreedte in minuten*
I	<ul style="list-style-type: none"> - Oude binnensteden (woningen, gebouwen voor zelfredzame personen zoals hotels, kantoren, winkels, publieksgebouwen, scholen en industriegebouwen) - Gebouwen voor slapende niet-zelfredzame personen (gevangenissen, ziekenhuizen en verpleegtehuizen) - Portiekwoningen - Woongebouwen hoger dan 20 meter 	7	4-10
II	<ul style="list-style-type: none"> - Woningen - Gebouwen voor zelfredzame personen (inclusief industrie) 	10	7-13
III	<ul style="list-style-type: none"> - Verspreid liggende woningen - Verspreid liggende gebouwen voor zelfredzame personen (inclusief industrie) 	15	12-18

*De gegeven minimale waarde is een inzichtwaarde, uiteraard mag het altijd sneller.

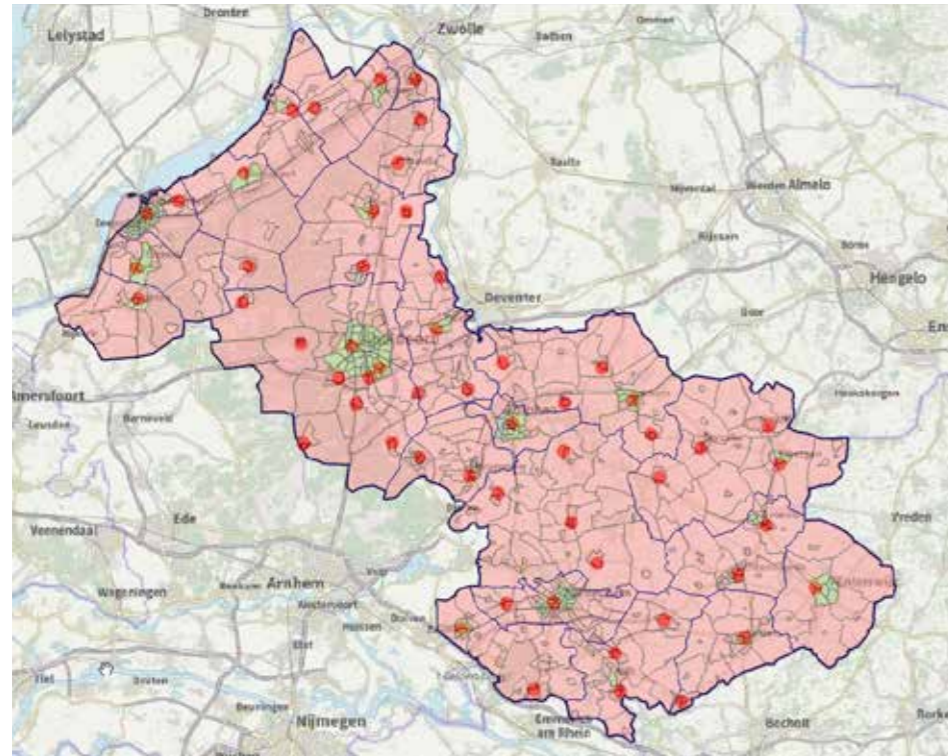
Deze afbeelding laat zien dat rondom de locaties van de brandweerposten de snelste opkomsttijd geleverd kan worden. Ook hier is de indeling per wijk en buurt gehanteerd volgens de CBS indeling.

Beeld VNOG op basis van gebiedsgerichte opkomsttijden

De gebiedsgerichte opkomsttijden onderscheiden drie categorieën. Het overheersende karakter van een gebied, indeling wijkbuurtcode volgens CBS, geeft aan in welke categorie dit gebied valt. In de tabel bij paragraaf 7.1 treft u een nadere duiding van het type objecten dat bepalend is voor een categorie. Hieronder is weergegeven welk beeld dit voor de VNOG oplevert.

Legenda:

- categorie 1, referentiewaarde 7 minuten (bandbreedte 4-10 min.).
- categorie 2, referentiewaarde 10 minuten (bandbreedte 7-12 min.).
- categorie 3, referentiewaarde 15 minuten (bandbreedte 12-18 min.).

De rode rondjes staan symbool voor de brandweerposten in de regio. Dit levert het beeld op dat de VNOG met name wijken en buurten kent met de categorie 3. Dit zijn gebieden met verspreid liggende woningen en gebouwen voor zelfredzame personen (incl. industrie). Dit zijn de CBS buurten waarbij niet of nauwelijks sprake is van verstedelijking. Bij de kernen, dorpen en steden komt de kleur groen naar boven, wat een lichte verstedelijking laat zien - categorie 2. Categorie 1 (blauw) is op schaal van de VNOG nauwelijks zichtbaar. Dit komt voor in een enkele wijk in de steden Apeldoorn, Doetinchem, Dit levert het beeld op dat de VNOG met name wijken en buurten kent met de categorie 3. Dit zijn gebieden met verspreid liggende woningen en gebouwen voor zelfredzame personen (incl. industrie). Dit zijn de CBS buurten waarbij niet of nauwelijks sprake is van verstedelijking. Bij de kernen, dorpen en steden komt de kleur groen naar boven, wat een lichte verstedelijking laat zien - categorie 2. Categorie 1 (blauw) is op schaal van de VNOG nauwelijks zichtbaar. Dit komt voor in een enkele wijk in de steden Apeldoorn, Doetinchem, Harderwijk en Zutphen.

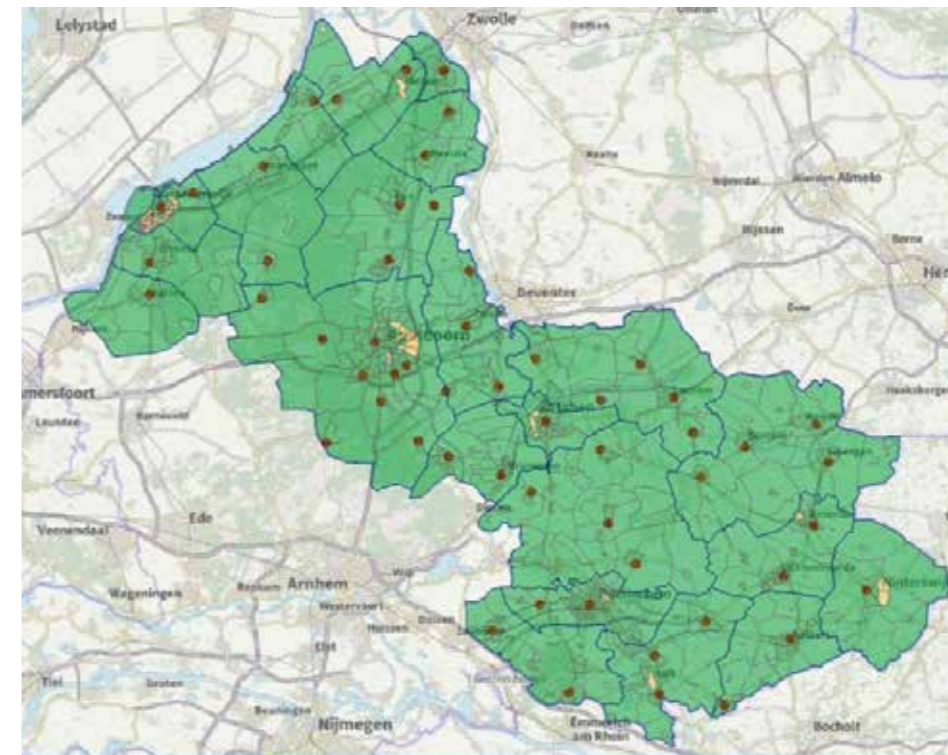
Beeld in relatie tot dekking

Door het beeld - de categorie indeling per buurt - te vergelijken met de dekking die geboden kan worden op basis van de beschikbare tankautospuiten ontstaat een vergelijking die een beoordeling geeft over de prestaties die de VNOG kan leveren.

De opkomsttijd wordt beoordeeld in een goed, voldoende en onvoldoende.

Legenda:

- Groen is goed, de opkomsttijd is lager dan de referentiewaarde.
- Geel is voldoende, de opkomsttijd is hoger dan de referentiewaarde maar valt binnen het maximum van de bandbreedte voor deze categorie.
- Rood is onvoldoende, de opkomsttijd is hoger dan de maximale bandbreedte.

De prestatie laat zien dat in het grootste deel van de regio een tankautospuit binnen de referentiewaarde ter plaatse kan zijn; score Goed (=groen). In een aantal gebieden kan een tankautospuit binnen de bandbreedte geleverd worden; score Voldoende (=oranje). In slechts 2 gebieden (wijken Drielanden en Witte Hagen in Harderwijk) kan de eerste tankautospuit niet op tijd zijn; score Onvoldoende (=rood).

De uitkomsten van deze vergelijking zijn input voor de verdere uitwerking van het brandrisicoprofiel. Hierin wordt beschreven welke aanvullende maatregelen gedaan kunnen worden in samenspraak met stakeholders op basis van een specifieke risicoduiding (zie hoofdstuk 5).

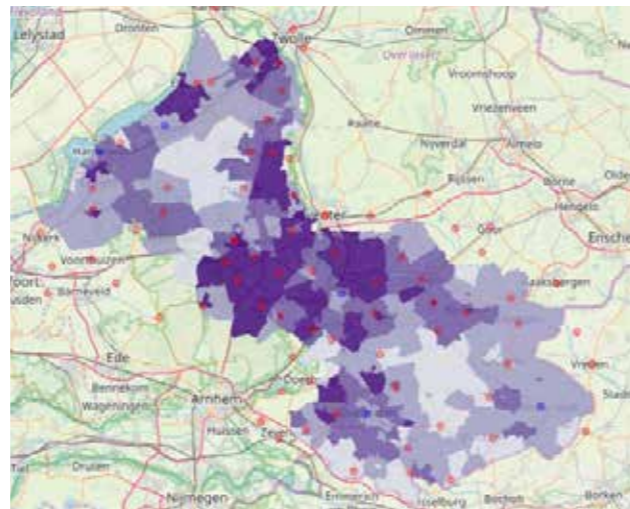
7.2 Opschaling tankautosputen

In de Wet veiligheidsregio's en haar onderliggende besluiten en regelingen wordt de basisbrandweerzorg beschreven.

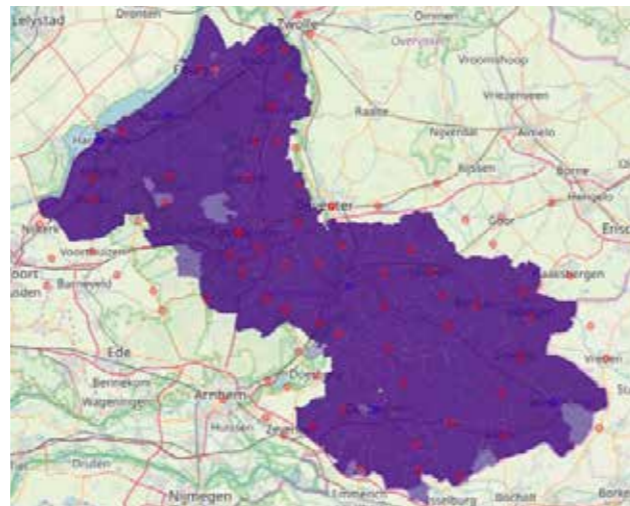
De basisbrandweerzorg organiseert een slagkracht tot een maximum van drie tankautosputen en één bijzonder voertuig onder leiding van een Officier van Dienst. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat een inzet met meer dan drie tankautosputen grootschalig is en dan binnen het bereik van deze visie op Grootschalig Brandweeroptreden valt. De Officier van Dienst mag daaraan nog steeds leiding geven (hij mag immers tot vier tankautosputen en een bijzonder voertuig aansturen), maar wordt dan pelotonscommandant. In dit plan wordt de opschaling vanaf de tweede tot en met de vierde tankautosput aangegeven en als zodanig benoemd als basisbrandweerzorg in de VNOG.

Zoals eerder aangegeven zijn er voor de opschaling vanaf de tweede tankautosput (TS) geen wettelijke eisen. In dit plan zijn we uitgegaan van de streeftijden van 15 min. voor de tweede TS, 20 min. voor de derde TS en 30 min. voor de vierde TS.

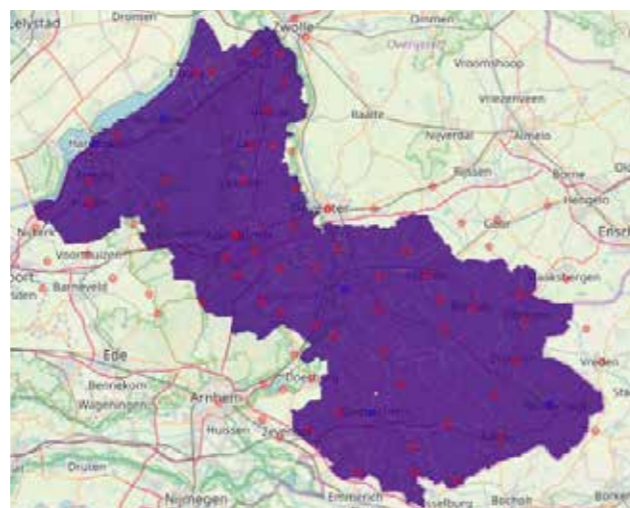
Het beeld van de dekking in de VNOG op basis van alle tankautosputen in 15, 20 en 30 minuten is als volgt.

15 minuten

20 minuten

30 minuten

7.3 Beschouwing Dekking Basisbrandweerzorg

De dekking van de basisbrandweerzorg zoals beschreven in paragraaf 7.1 Eerste Tankautosput (TS) en paragraaf 7.2 Opschaling tankautosputen geeft het volgende beeld.

- De 1e Tankautosput is in nagenoeg alle gevallen binnen de referentiewaarde ter plaatse.

De afbeelding op pagina 30 laat zien dat in nagenoeg de hele regio de 1e tankautosput ter plaatse kan zijn binnen de referentiewaarde van de gebiedsgerichte opkomsttijden (score Goed). In een aantal gebieden kan een tankautosput binnen de gestelde bandbreedte geleverd worden (score Voldoende). Slechts in enkele wijken kan een tankautosput niet conform de gestelde tijd ter plaatse zijn. Deze onvoldoende dekking geldt voor de wijken Drielanden en Wittenhagen in de gemeente Harderwijk. De overschrijding is ca. 3 minuten. Deze overschrijding was al bekend en zijn ook onderdeel van de pilot Risicogerichte benadering (risicoprofiel brandweer) van de VNOG (zie hoofdstuk 5).

- De opschaling in de VNOG is in 20 minuten ter plaatse met 4 TS-en.

Voor de opschaling is de opkomsttijd van de tweede tot en met de vierde TS in beeld gebracht. In deze plaatjes is zichtbaar dat er ruimschoots wordt voldaan aan de streeftijd van 30 minuten voor de opkomst van 4 TS-en. Op de meeste plaatsen in de VNOG zijn er bij 20 minuten al 4 TS-en ter plaatse. In de gehele VNOG wordt voldaan aan de streeftijd van 20 minuten voor de opkomst van 3 TS-en. De streeftijd van 15 minuten voor de opkomst van de 2e TS wordt in een relatief klein gedeelte van de VNOG niet behaald. Dit betreft een deel van de gemeenten:

- Oost Gelre
- Aalten
- Montferland

Gemeente Oost Gelre:

De opkomsttijd van de 1e TS valt wel binnen de kaders van de gebiedsgerichte opkomsttijden; de dekking is Voldoende/Goed. Bij de opschaling blijft in Mariënvelde, Zieuwent en Lichtenvoorde de opkomsttijd van de 2e TS 1 á 2 minuten achter bij de streefwaarde van 15 minuten. De 3e en 4e TAS zijn (ruim) binnen de streefwaarden (20 c.q. 30 minuten) van opschaling ter plaatse.

Gemeente Aalten:

De opkomsttijd van de 1e TS valt binnen de kaders van de gebiedsgerichte opkomsttijden; de dekking is Goed. Bij de opschaling in Aalten en aan de zuidkant van het buitengebied van Aalten blijft de opkomsttijd van de 2e TS 2 á 3 minuten achter bij

de streefwaarde van 15 minuten. De 3e en 4e TAS zijn (ruim) binnen de streefwaarden (20 c.q. 30 minuten) van opschaling ter plaatse.

Gemeente Montferland:

De opkomsttijd van de 1e TS valt binnen de kaders van de gebiedsgerichte opkomsttijden; de dekking is Goed. Bij de opschaling in Bergh blijft de opkomsttijd van de 2e TS 2 minuten achter bij de streefwaarde van 15 minuten. De 3e en 4e TAS zijn (ruim) binnen de streefwaarden (20 c.q. 30 minuten) van opschaling ter plaatse.

Deze beschouwing van de dekking is mede input voor het risicoprofiel brandweer. Hierin wordt beschreven welke aanvullende maatregelen gedaan kunnen worden in samenspraak met stakeholders op basis van een specifieke risicoduiding (zie hoofdstuk 5).

7.4 Flexibel inzetbare tankautosputen

Een flexibel inzetbare tankautosput is essentieel voor het garanderen van de primaire brandweerzorg. Er zijn diverse voorzienbare activiteiten waardoor de tankautosput van een post niet beschikbaar is. Deze voorzienbare activiteiten zijn onder te verdelen in logistieke werkzaamheden en vakbekwaam worden en blijven. Bij logistieke werkzaamheden gaat het om reactief en preventief onderhoud en inspecties van materieel (APK, hef- en hijsmiddelen). Bij vakbekwaam worden gaat het om de opleidingen en de examens en bij vakbekwaam blijven om de reguliere en realistische oefeningen en wedstrijden. Daarnaast kan er ook sprake zijn van onvoorziene omstandigheden door bijvoorbeeld een schadegeval.

Het aantal flexibel inzetbare tankautosputen bedraagt circa 10-14 stuks op schaal van de VNOG. Het exacte benodigde aantal wordt momenteel onderzocht, dit zal in ieder geval binnen de aangeven marge en het beschikbare budget vallen. Het vergt een goede planning om voor alle voorzienbare activiteiten de basisbrandweereenheid te vervangen door een flexibel inzetbare tankautosput. De locaties voor deze flexibele tankautosputen worden nog nader bepaald en kunnen naar aanleiding van actuele inzichten en gebeurtenissen gewijzigd worden om zo goed mogelijk aan de vraag te kunnen voldoen.

7.5 Grootchalig Brandweeroptreden (GBO)

In 2012 werd met de visie Grootchalig Brandweeroptreden (GBO) invulling gegeven aan de behoefte aan meer vraag gestuurde opschaling. Hierin werden vooraf geformeerde pelotons beschreven die vraaggericht konden worden ingezet bij grootchalige incidenten. Doel was om te voldoen aan maatwerk bij grootchalige incidenten.

Vanuit diezelfde gedachte ontwikkelde het landelijke Programma 'Samen werken aan grootchalig en Specialistisch brandweeroptreden Brandweer Nederland' (GBO-SO) zich binnen Brandweer Nederland. Landelijke specialismen werden ontwikkeld en er ontstond behoefte om de visie Grootchalig Brandweer Optreden zes jaar na vaststelling te actualiseren, verder te implementeren en te zorgen voor borging voor de toekomst. Dit heeft geresulteerd in de visie GBO 2.0. Deze borduurt voort op het gedachtegoed van de eerste visie uit 2012, waarbij de uitgangspunten en achterliggende theorie van de sturingsdriehoek leidend zijn gebleven. Er is gekeken welke zaken niet langer actueel waren en welke onderdelen, op basis van ervaringen uit de praktijk, aanpassing vereisten. Er is daarnaast een helder onderscheid gemaakt tussen grootchalig brandweeroptreden aan de ene kant (massa en capaciteit en meer van hetzelfde) en specialistisch brandweeroptreden (specialistische kennis, capaciteit en materiaal) aan de andere kant. Tenslotte bouwt de visie voort op wat er al is en er is vooruit gekeken naar toekomstige (maatschappelijke) ontwikkelingen. De belangrijkste wijziging in de visie 2.0 is dat de operationele prestatie die een peloton levert (de output) leidend is geworden en niet langer de vorm, omvang of samenstelling van het peloton. Daarmee kan er, zowel in bijstandsvraag als levering, nog meer vraag gestuurd en flexibel worden gewerkt zonder dat de prestatie die het peloton levert, verandert.

Door de Raad van Brandweercommandanten (RBC) is vastgesteld welke minimale operationele prestaties een regio aan bijstand moet kunnen leveren:

- Eén peloton basis brandweezorg;
- Eén peloton grootchalig watertransport;
- Eén peloton redding & technische hulpverlening (niet bedoeld STH).

Met de levering van deze pelotons wordt geen rekening gehouden met gelijktijdigheid. De pelotons moeten ingericht en beschikbaar zijn, maar hoeven dus niet tegelijkertijd worden ingezet. Met het voorliggende plan voldoen wij aan deze verplichting.

8. Spreiding specialismen

8.1 Natuurbranden

Inleiding

Bij de opzet van het plan voor natuurbrandbestrijding is uitgegaan van:

- Inzet ten behoeve van natuurbrand met name rondom het Veluwe massief (ruim 55.000 ha aangesloten natuurgebied);
- Samenwerking met Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) op basis van het vastgestelde operationeel plan natuurbranden (OPN);
- Realiseren van twee pelotons specialistische natuurbrand blussing.

Het risico op onbeheersbare natuurbranden is sterk afhankelijk van het seizoen, de vegetatie en de weersomstandigheden. Het inzetvoorstel is daarom variabel, luchtsurveillance kan worden ingesteld en helikopters van defensie kunnen worden geconsigneerd.

Bij een melding van een natuurbrand wordt er, afhankelijk van de weersomstandigheden, uitgerukt met 2 of 4 natuurbrandvoertuigen die het snelst ter plaatse kunnen zijn. Landelijk zijn er geen opkomsttijden voor natuurbranden bepaald. Bij de uitwerking van dit plan is het uitgangspunt gehanteerd dat (net als bij gebouwbranden) 4 natuurbrandvoertuigen - één peloton - in 30 minuten ter plaatse zijn en gereed om in te zetten. Dit is conform de doelstelling in het vastgestelde Operationeel Plan Natuurbrandbestrijding om binnen 30 minuten voldoende slagkracht ter plaatse te hebben.

Eventuele verdere opschaling vindt plaats vanuit het materieel en personeel dat in de regio's VNOG en VGGM voorhanden is voor de eerste slagkracht. Daarnaast zijn er afspraken met defensie - het ASK en het ISK - en kan er bijstand worden gevraagd van andere regio's in Nederland.

Internationaal en inmiddels ook bij een aantal andere regio's in Nederland is het besef gegroeid dat voor een snelle en adequate aanpak van natuurbrand het beter is om dit doen met specifiek daarvoor toegeruste voertuigen. De combivoertuigen zijn ook toegerust voor alle andere basisbrandweertaken en dit houdt in dat zij zwaarder en groter zijn dan de specialistische voertuigen. Het plan bevat negen specialistische voertuigen. Op dit moment beschikken we reeds over vier soortgelijke specialistische voertuigen.

Voordat tot aanschaf van de nieuwe reeks van specialistische natuurbrandvoertuigen wordt overgegaan wordt in nauwe samenhang met de betrokken posten en de portefeuillehouder natuurbranden een Visie op Natuurbrandbestrijding opgesteld. Hierbij zullen, waar nodig collega veiligheidsregio's en andere partners bij betrokken worden. Ook de landelijke ontwikkelingen zullen hierbij een belangrijke rol spelen. Onderdelen van de visie zijn het veiligheidsniveau, de aanrijtijden, afspraken met betrekking tot risico-objecten, het benodigde materieel, de plaatsing en verdeling van het materieel en de training en opleiding van de brandweer eenheden. Deze visie wordt in 2020 opgesteld, waarbij de financiële en inhoudelijke kaders van de toekomstvisie VNOG leidend zijn.

Aantal en spreiding

De VNOG beschikt in totaal over 26 Natuurbrandvoertuigen, waarvan 17 TS Combi's en 9 specialistische natuurbrandvoertuigen.

De voertuigen zijn geplaatst op de posten:

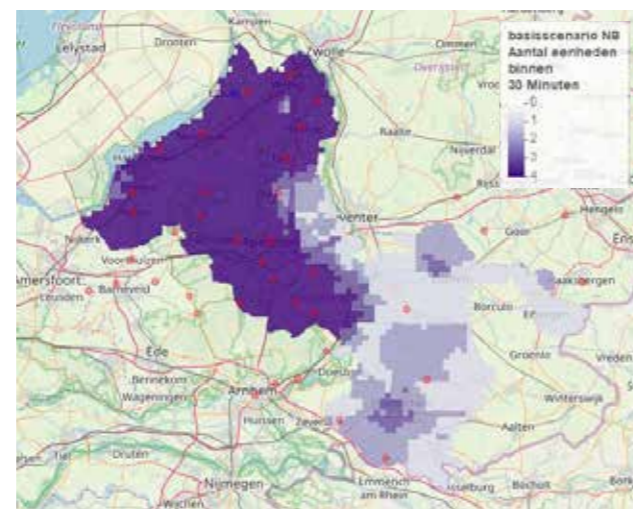
TS Combi:

Zelhem, Bergh, Didam, Vorden, Klarenbeek, Apeldoorn Centrum, Beekbergen, Hoenderloo, Loenen, Uddel, Ugchelen, Heerde, Wapenveld, Oldebroek, Elburg, Nunspeet en Hierden.

Specialistisch:

Hoog Soeren, Eerbeek, Vaassen, Epe, Wezep, Elburg, Elspeet, Ermelo en Putten.

Dekking

Deze afbeelding laat zien dat op het Veluwe massief binnen een half uur minimaal vier voertuigen ter plaatse zijn.

8.2 Redvoertuigen

Inleiding

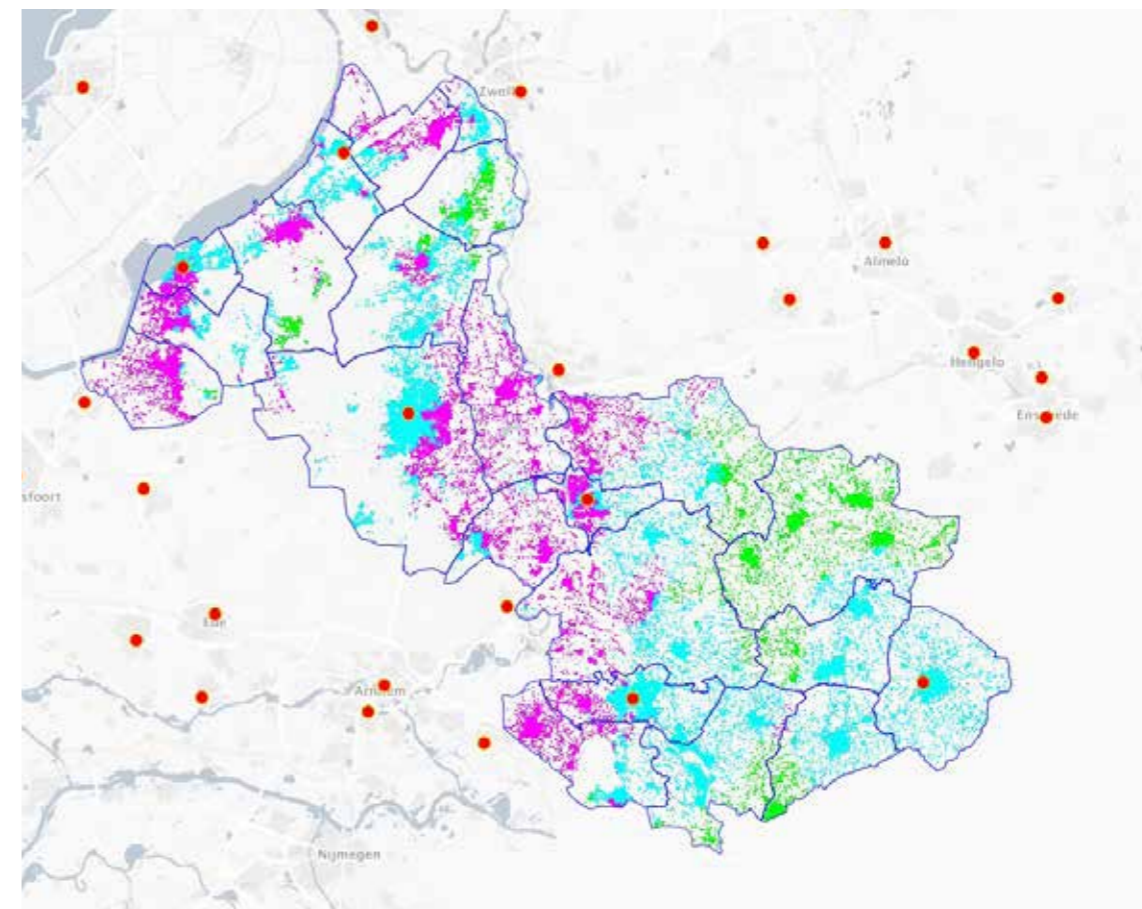
Het redvoertuig wordt ingezet voor een aantal zeer verschillende taken, te weten: de redding van mens en dier vanaf hoogte, ter ondersteuning bij de blussing (wanneer een blusinzet van bovenaf nodig is), ter ondersteuning van het veilig werken op hoogte (zoals bijvoorbeeld bij schoorsteenbranden en stormschade), ter ondersteuning van de ambulancedienst (afhijsen van patiënten die horizontaal moeten worden vervoerd of die niet via de normale wijze uit een pand kunnen worden gebracht), als vluchtweg van het eigen personeel en allerlei andere werkzaamheden die hoogte vergen.

Dit risico geldt met name bij oudere gebouwen, omdat daarbij in het verleden brandpreventie op een ander niveau georganiseerd was. Deze gebouwen, waarbij sprake is van beperkte vluchtwegen en slechte brandwerendheid, worden vooral nog aangetroffen in stedelijke gebieden met oude wijken. Met de komst van het Bouwbesluit is de snelle inzet van een redvoertuig voor redding op hoogte minder noodzakelijk geworden voor gebouwen die aan de in het Bouwbesluit gestelde eisen voldoen. Hoewel, zoals bij alle voertuigen, een snelle opkomst na alarmering altijd wenselijk is, is bij de andere taken van het redvoertuig het belang van de inzet meer gelegen in de gegarandeerde opkomst dan in de snelheid van de opkomst. De streeftijd voor het redvoertuig is 18 minuten.

Aantal en spreiding

In het dekkingsplan zijn 6 redvoertuigen opgenomen. Deze zijn geplaatst op de posten: Doetinchem, Winterswijk, Apeldoorn centrum, Zutphen, Elburg en Harderwijk.

Dekking

Legenda:

Groen: Er is geen redvoertuig ter plaatse in 18 minuten
Blauw: Er is 1 redvoertuig ter plaatse in 18 minuten
Paars: Er zijn meer dan 1 redvoertuig ter plaatse in 18 minuten

8.2. Hulpverleningsvoertuigen

Inleiding

Een hulpverleningsvoertuig is een ondersteunend voertuig aan de tankautospuit bij technische hulpverlening, de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen en bij waterongevallen. Het voertuig is te onderscheiden in twee typen: HV1 en HV2. De verschillen tussen de HV1 en HV2 worden bepaald door de aanwezigheid van een kraan en lier op de HV1 en het extra uitrustingsniveau van de HV1 voor de bestrijding van en ondersteuning bij complexe incidenten.

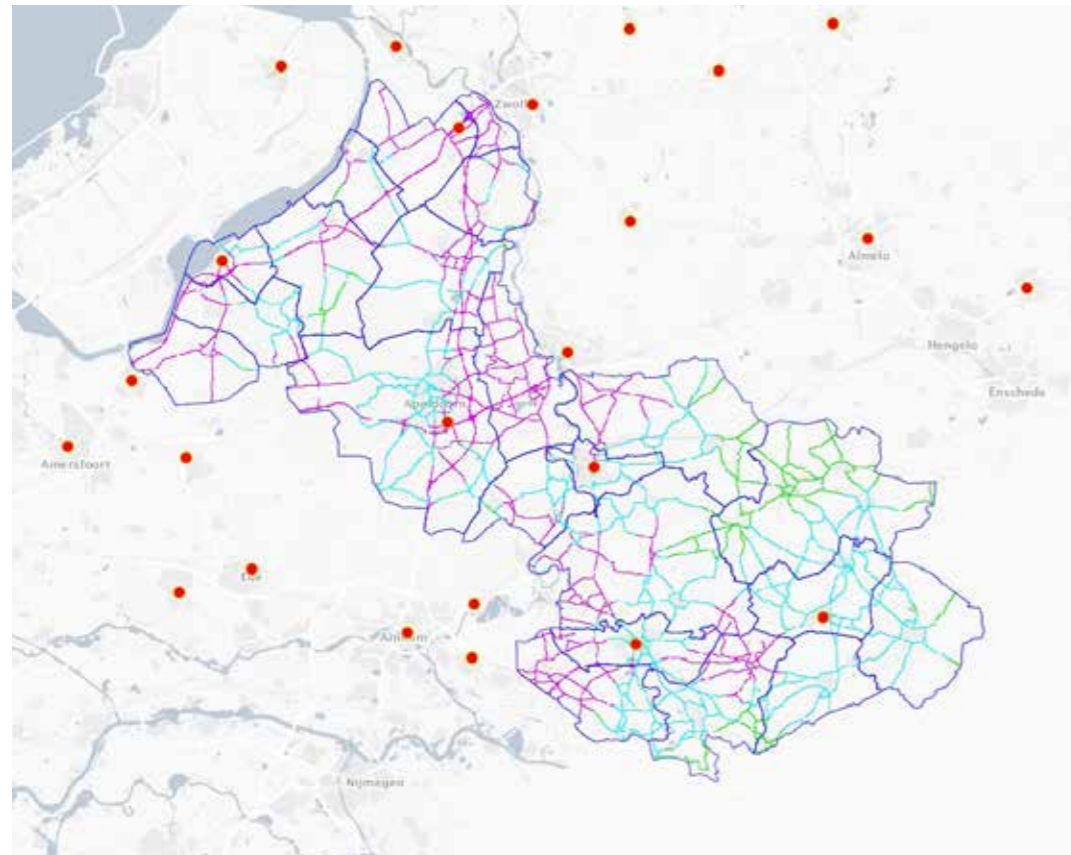
Op basis van de landelijke bestekken en ervaringen uit de afgelopen beleidsperiode moet worden vastgesteld dat de HV2 een te beperkte toegevoegde waarde heeft t.o.v. de tankautospuit. De moderne tankautospuit is beter dan voorheen toegerust voor HV taken. Voor zwaardere en complexere incidenten met onder andere vrachtwagens, bussen, spoorwegincidenten en waterongevallen, is de HV1 een adequaat ondersteunend voertuig. Er is daarom in dit dekkingsplan voor gekozen om alleen nog maar te werken met het type HV1. De streeftijd voor het hulpverleningsvoertuig is 18 minuten.

Aantal en spreiding

In het dekkingsplan zijn 6 hulpverleningsvoertuigen opgenomen.

Deze zijn geplaatst op de posten: Doetinchem, Lichtenvoorde, Apeldoorn-Centrum, Zutphen, Harderwijk, Wezep.

Dekking

Legenda:
Groen: Er is geen HV ter plaatse in 18 minuten
Blauw: Er is 1 HV ter plaatse in 18 minuten
Paars: Er zijn meer dan 1 HV ter plaatse in 18 minuten

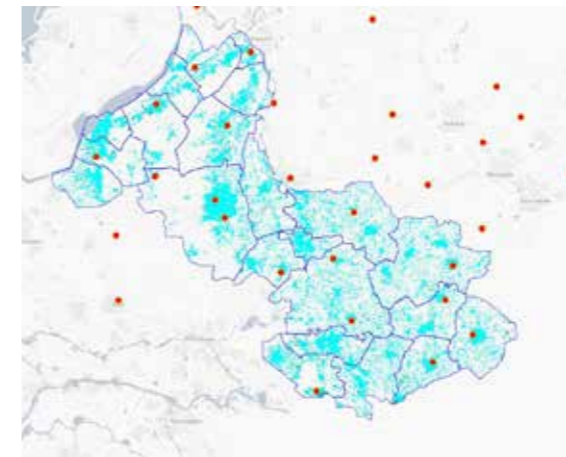
8.4. Watertransport

Inleiding

Een watertransportsysteem wordt gebruikt om grote hoeveelheden bluswater te transporteren. Voor het beperken van escalatiescenario's is het nodig om over voldoende bluswater te kunnen beschikken. Daarnaast wil de VNOG als vangnet voor falende bluswatersystemen en als tijdelijke overbrugging in geval van een acuut bluswaterprobleem beschikken over voldoende "water op wielen", dat flexibel kan worden ingezet. Mede gezien de langdurige perioden droogte van afgelopen jaren en de verwachting dat dit in de toekomst vaker kan optreden is er behoefte aan een robuust watertransportsysteem.

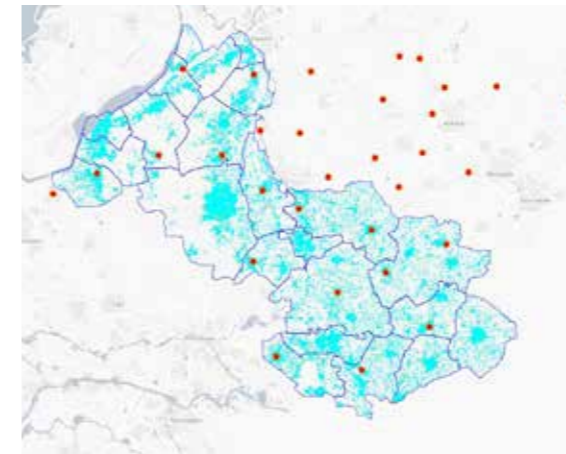
Aantal, spreiding en dekking

In het dekkingsplan zijn de volgende watertransportsystemen opgenomen.

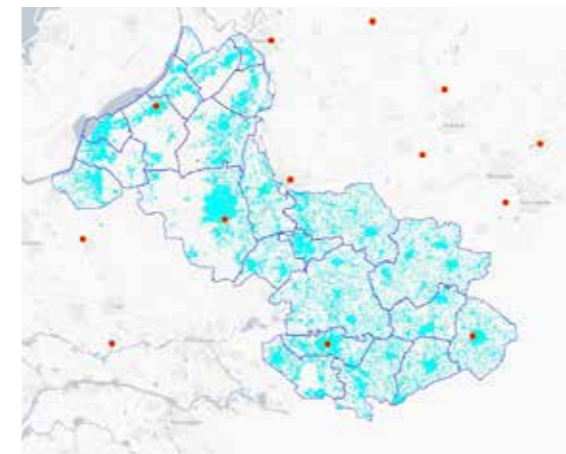
17 Watertankwagen-groot (WT-G)
Geplaatst in: Aalten, Bergh, Eibergen, Groenlo, Winterswijk, Apeldoorn-Centrum, Apeldoorn-Zuid, Uddel, Brummen, Laren, Vorden, Zelhem, Epe, Ermelo, Hattem, Nunspeet, Oldebroek

Legenda:
Blauw: Het wateraanbod is voldoende tov de hulpvraag in MT2 fase 1 (20min)
Rood: locatie WTG

15 Watertransportsystemen 500 meter (WTS-500)
Geplaatst in:
Didam, Lichtenvoorde, Neede, Ruurlo, Silvolde, Eerbeek, Gorssel, Hengelo, Lochem, Twello, Elburg, Elspeet, Putten, Vaassen, Wapenveld

Legenda:
Blauw: Het wateraanbod is voldoende tov de hulpvraag in MT2 fase 2 (30min)
Rood: locatie WTS500

4 Watertransportsystemen 1500 meter (WTS-1500)
Deze zijn geplaatst op de posten:
Doetinchem, Winterswijk, Apeldoorn Zuid, Nunspeet, Putten.

Legenda:
Blauw: Het wateraanbod is voldoende tov de hulpvraag in MT2 fase 3 (60min)
Rood: locatie WTS1500

8.5. Waterongevallenbestrijding

Inleiding

Waterongevallenbestrijding is te definiëren als alle werkzaamheden die de brandweer verricht om te water geraakte personen en/of dieren te redden.

Waterongevallenbestrijding wordt op een drietal manieren uitgevoerd:

- Door een grijpredding vanaf de waterkant, uit te voeren wanneer de situatie dat toelaat;
- Door een oppervlakteredding, wanneer personen en/of dieren zich nog aan de oppervlakte of net daaronder bevinden, maar niet meer vanuit de waterkant of vanaf het ijs kunnen worden gered;
- Door het inzetten van brandweerdikers, wanneer personen en/of dieren zich onder water bevinden en niet meer kunnen worden gered door middel van oppervlakteredding.

De regio kent ook vaarwegen die risico's met zich meebrengen. Hiervoor is de incidentbestrijding gericht op het geheel van maatregelen inzake de bestrijding van incidenten met, op en rond vaartuigen en vaarwateren. Uitvoering van deze taak vindt plaats met brandweerpompvaartuigen.

Nationale reddingsvloot

Begin 2018 hebben de VNOG en de Reddingsbrigade Nederland een overeenkomst gesloten inzake de Regionale Reddingsgroep van de Nationale Reddingsvloot (NRV).

Per 1 januari 2018 zijn daarmee 22 veiligheidsregio's met een overstroomprofiel verantwoordelijk voor de organisatie en inrichting van een landelijke opschaalbare reddingsvloot. Voor de VNOG houdt dat in dat zij een reddingsgroep bestaande uit vier vaartuigen levert aan de NRV. Van de vier vaartuigen is er één van de reddingsbrigade zelf. Deze is gestald in Apeldoorn. De exploitatie van dit vaartuig neemt de VNOG voor haar rekening. De andere drie eenheden zijn brandweerpompvaartuigen (inclusief bemanning). Als tegenprestatie levert de Reddingsbrigade ondersteuning bij oefeningen en trainingen op het gebied van waterongevallenbestrijding. Deze ondersteuning wordt jaarlijks in een werkafpraak vastgelegd. De brandweerpompvaartuigen van de posten Zutphen, Steenderen en Gorssel zijn aangewezen als onderdeel van de reddingseenheid voor de NRV.

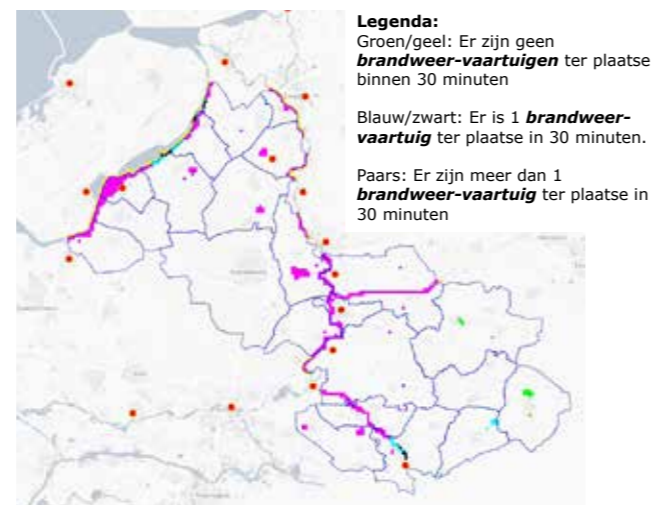
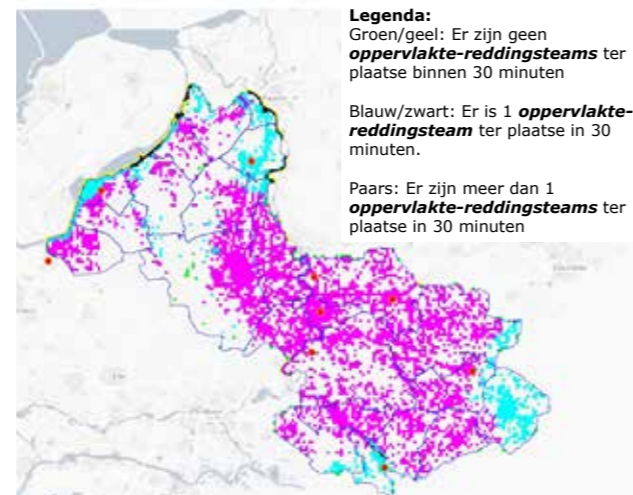
Aantal en spreiding

Voor het uitvoeren van de grijpredding, oppervlakteredding en het duiken wordt gebruik gemaakt van verschillende eenheden en specialistische teams.

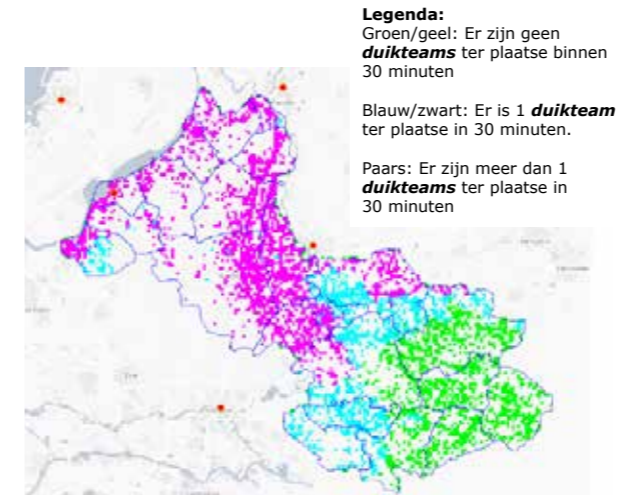
De organisatie hiervan is volgens het dekkingsplan als volgt:

- Iedere basisbrandweereenheid is in staat een grijpredding uit te voeren. Alle 56 brandweerposten beschikken over een basisbrandweereenheid.
- Oppervlaktereddingsteams zijn gepositioneerd op de posten: Groenlo, Gendringen, Gorssel, Lochem, Steenderen, Zutphen, Harderwijk en Heerde.
- In het voorgaande materieelspreidingsplan waren er meer oppervlakte-reddingsteams, de kennis en kunde van deze teams worden waar nodig gebundeld op de plekken waar een oppervlaktereddingsteam in stand blijft. De samenvoeging van deze teams vindt in gesprek met de betreffende postcommandanten plaats waarbij heldere uitvoeringsafspraken worden vastgelegd.
- De regio beschikt over één duikteam. Het AB heeft op 25 juni besloten dat het duikteam in Harderwijk wordt gestationeerd. Het duikteam in Heerde wordt opgeheven zodra het duikteam in Harderwijk volledig op sterkte is. Hiervoor wordt een termijn van twee jaar gehanteerd.
- Een brandweerpompvaartuig ligt in: Gendringen, Gorssel, Steenderen, Zutphen, Heerde, Harderwijk voor de uitvoering van de taak incidentbestrijding vaarwegen.

Dekking

De opkomst van de KNRM-eenheid locatie Elburg is niet opgenomen in de dekking, omdat dit geen brandweereenheid betreft. De KNRM is wel inzetbaar vanuit de Meldkamer Oost-Nederland voor inzet op de randmeren. Op de randmeren valt de dekking van vaartuigen (KNRM + Brandweer) in de categorie "paars; meer dan 1 vaartuig ter plaatse in 30 minuten".

8.6. Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen

Inleiding

Voor Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen (IBGS) wordt de landelijke visie gehanteerd. Het doel van deze visie is de aanpak van incidenten met gevaarlijke stoffen effectief en efficiënt te organiseren; terug naar de basis en aansluiten bij de praktijk. De hoofdtaak van IBGS is daarin omschreven als: redden, stabiliseren en ontsmetten. Dit zijn de taken die iedere regio moet kunnen verzorgen. Daarnaast zijn er meer specialistische taken die gekoppeld aan het risicoprofiel al dan niet van toepassing zijn.

In de landelijke visie zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Geen vaste opkomsttijden, de opkomst wordt per regio gebaseerd op basis van het risicoprofiel.
- De brandweer heeft een inspanningsverplichting om de acute effecten op mens en milieu te beperken.
- De brandweer houdt zich niet bezig met opruimwerkzaamheden en werkt niet aan installaties.

In de VNOG zijn de basisvoorzieningen aanwezig die elke regio dient te hebben om de hoofdtaak op het gebied van IBGS uit te voeren.

Daarnaast is de VNOG aangewezen als steunpunt voor grootschalige ontsmetting, deze taak is verspreid over zes regio's in Nederland (Besluit Veiligheidsregio's, artikel 4.1.6 en bijlage 1). Op dit gebied verzorgt de VNOG dus een interregionale taak. Hier staat een aanvullende financiering vanuit het Instituut Fysieke Veiligheid tegenover.

Basis eenheden IBGS

Verkenner Gevaarlijke Stoffen (VGS)

De taken van de verkenningseenheid bestaan uit: het verkennen, georganiseerd verzamelen van (meet)gegevens, monsters en zintuiglijke waarnemingen. Aan de hand van de verkregen informatie dient de meetplanleider zich een beeld te kunnen vormen van de situatie, aard, ernst en omvang van de gevolgen van een incident.

De VGS eenheden zijn geplaatst op de posten: Aalten, Bergh, Eibergen, Almen, Steenderen, Terwolde, Oldebroek, Ermelo.

Schuimblusvoertuig

Een schuiminzet is soms noodzakelijk bij transportincidenten met gevaarlijke stoffen en bij ongevallen en branden in industriële omgevingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een schuimblusvoertuig. Het streven is om 60 minuten na alarmering een schuimblusvoertuig ter plaatse te hebben.

Gezien de uitgestrektheid van de regio zijn twee schuimblusvoertuigen nodig om hierin te kunnen voorzien. De voertuigen zijn geplaatst op de posten: Bergh en Twello.

Gaspakkensteunpunten/specialistische IBGS-eenheid

In de visie IBGS worden gaspaksteunpunten ook wel specialistische IBGS-eenheden genoemd. De specialistische IBGS-eenheid verricht taken om incidenten met gevaarlijke stoffen te stabiliseren. De eenheid is niet gericht op redding. Daarnaast kunnen deze eenheden het incident zodanig stabiliseren zodat gespecialiseerde bedrijven/ partners opruimwerkzaamheden kunnen verrichten. De aanwezigheid van deze specialistische eenheid is minder spoedeisend omdat een TS (of SB voertuig) al maatregelen heeft genomen om de effecten te beperken.

De specialistische IBGS eenheid dient binnen twee uur beschikbaar te zijn voor elke regio. Veiligheidsregio's dienen aan de hand van hun risicoprofiel te bepalen of een kortere opkomsttijd van de specialistische IBGS-eenheid noodzakelijk is.

In Oost 5 verband is afgesproken dat het in stand houden van minimaal één gaspakkenteam per Veiligheidsregio de voorkeur heeft. Dit omdat de kennis en vaardigheden dan binnen de Veiligheidsregio's blijven en de Veiligheidsregio's gelijkwaardig bijdragen aan de gaspakkentaak.

Binnen de VNOG is als Gaspakkensteunpunt/ specialistische IBGS-eenheid aangewezen de post Apeldoorn-centrum.

Voorzieningen landelijk steunpunt

Basis Ontsmetting Eenheid (BOE)

De visie IBGS stelt het volgende ten aanzien van de BOE. Het specialisme ontsmetting is (inter) regionaal op basis van het risicoprofiel belegd. Bij een beperkt aantal slachtoffers (< 10) kan de basis ontsmettingseenheid ingezet worden. Intussen kunnen slachtoffers door een tankautospuut met de aanwezige middelen ontsmet worden. De basis ontsmettingseenheid kan tevens de ingezette brandweereenheden met persoonlijke beschermingsmiddelen zodanig ontsmetten dat hulpverleningspersoneel veilig uit het pak kan. Deze eenheid speelt op lokale schaal een rol in de arbeid hygiënische ontsmetting van eenheden. De opkomsttijd van deze basis ontsmettingseenheid is afhankelijk van het (inter)regionaal samenwerkingsverband.

Het risicoprofiel biedt aanknopingspunten voor de gewenste opkomsttijd voor deze eenheden in de regio. Eén BOE is voldoende op de interregionale schaal van de Oost 5 samenwerking.

De BOE is geplaatst op de locatie Apeldoorn-centrum in verband met de centrale ligging, de paraatheid van de beroeps en de combinatie met de gaspakken die op dezelfde post zijn gestationeerd; alle kennis binnen één post.

Grootschalige Ontsmetting Eenheid (GOE)

In de landelijke visie IBGS staat het volgende m.b.t. de GOE: bij grote aantallen slachtoffers dienen de landelijke grootschalige ontsmettingseenheden ingezet te worden. Zij kunnen ingezet worden om capaciteit te leveren voor de ontsmetting, ook kunnen ze ingezet worden om kennis en expertise te leveren (bij standaardafwijking). De opkomsttijd van de GOE is maximaal twee uur. Intussen kunnen slachtoffers op een afgezonderde locatie worden ondergebracht.

De VNOG is één van de zes veiligheidsregio's in Nederland die de grootschalige ontsmettingstaak toebedeeld hebben gekregen.

De GOE-taak wordt in dit plan centraal in de regio belegd bij de post Apeldoorn-centrum. Er is gekozen voor de locatie Apeldoorn-centrum in verband met de centrale ligging, de paraatheid van de beroeps en de combinatie met de gaspakken die op dezelfde post zijn gestationeerd; alle kennis binnen één post.

8.7. Veetakels

Inleiding

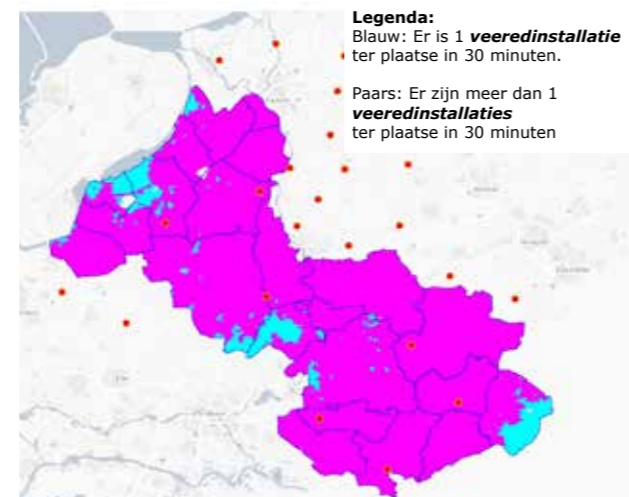
Het redden van landbouwdieren is een specialisme waarvoor specifieke kennis en materieel nodig is. Voor het redden van landbouwdieren wordt een veeredinstallatie ingezet.

Aantal en spreiding

In het dekkingsplan zijn 7 veeredinstallaties opgenomen.

Deze zijn geplaatst op de posten: Gendringen, Lichtenvoorde, Ruurlo, Wehl, Klarenbeek, Elspeet en Oene.

Dekking

Bijlagen

1. Uitruktijden 1e Tankautospuut
2. Materieel: Afstootschema 2020 – 2026; Overzicht Materieel 2026
3. Tijd/tempo Waterongevallen
4. Risicoprofiel Brandweer
5. Systeemvoorbeelden relatie veiligheid en opkomst

Bijlage 1 Uitruktijden TS

Achterhoek	Dag	Nacht
Aalten	05:49	05:17
Bergh	05:10	05:15
Borculo	05:05	04:56
Didam	05:29	05:50
Dinxperlo	04:45	05:02
Doetinchem	02:48	02:18
Eibergen	04:06	03:59
Gendringen	04:48	06:23
Groenlo	04:59	05:10
Lichtenvoorde	05:12	05:28
Neede	04:04	03:59
Ruurlo	04:48	04:23
Silvolde	05:32	05:42
Varsseveld	04:24	04:51
Wehl	05:04	04:47
Winterswijk	05:39	05:35
Apeldoorn		
Apeldoorn Centrum 24-uursdienst	01:15	01:21
Apeldoorn Centrum Vrijwilligers	07:11	07:11
Apeldoorn Zuid	01:52	01:52
Beekbergen	04:30	04:30
De Maten	04:11	04:11
Hoenderloo	04:25	04:15
Hoog Soeren	04:27	04:30
Loenen	04:27	03:49
Uddel	02:56	03:06
Ugchelen	03:36	03:17
IJsselstreek		
Almen	04:42	03:38
Barchem	05:12	04:42
Brummen	05:55	05:55
Eerbeek	04:50	05:26
Gorssel	04:52	04:12
Hengelo GLD	06:57	05:32
Klarenbeek	03:48	03:41
Laren	05:07	04:45
Lochem	05:38	04:54
Steenderen	05:19	05:57
Terwolde	03:28	03:36
Twello	04:22	04:12
Voorst	05:04	04:44
Vorden	05:53	06:03
Zelhem	03:58	05:26
Zutphen	02:10	02:19
Veluwe		
Elburg	04:30	04:52
Elspeet	03:38	03:15
Epe	03:51	04:22
Ermelo	04:54	04:45
Harderwijk	05:35	05:28
Hatter	03:47	03:49
Heerde	04:18	03:53
Hierden	06:11	04:56
Nunspeet	03:48	03:59
Oene	03:54	03:50
Oldebroek	03:43	03:46
Putten	03:20	03:34
Vaassen	04:03	03:58
Wapenveld	04:10	05:02
Wezep	04:55	03:55

Bijlage 2 Materieel

Afstootschema Materieel 2020 – 2026

Overzicht af te stoten materieel								
Eenheid	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Totaal
TS-Basis	-	1	-	2	1	-	3	7
TS-Combi	-	1	-	-	-	-	1	2
WTS-500	3	4	1	2	-	-	-	10
WTS-1000 / 2500	2	4	-	-	-	-	-	6
Hulpverleningsvoertuig	4	1	-	-	-	1	-	6
Oppervlakteredding	-	7	-	-	-	-	-	7
Veeredinstallatie	-	2	-	6	-	-	-	8
Totaal	9	20	1	10	1	1	4	46

Bijlage 4 Risicoprofiel brandweer

Het risicoprofiel brandweer is een dynamisch en interactief informatieproduct dat bestaat uit een verzameling van dashboards (rapportages) waar informatie uit de eigen organisatie (zoals incidenten) wordt gekoppeld aan data van andere organisaties (zoals eigenschappen van gebouwen, gebruiksfuncties en wijkprofielen).

De VNOG wil een risicoprofiel brandweer gericht op feitelijke risico's van een bepaald gebied, waarbij de output gebruikt kan worden om (bestuurlijke of beleids)keuzes te maken. Bijvoorbeeld, welke gebieden extra aandacht behoeven gelet op de aanwezige risico's. Het streven van de VNOG is om een risicoprofiel vorm te geven dat op maatwerk ten behoeve van bestuurders, posten, inwoners en medewerkers inzicht geeft in het risiconiveau.

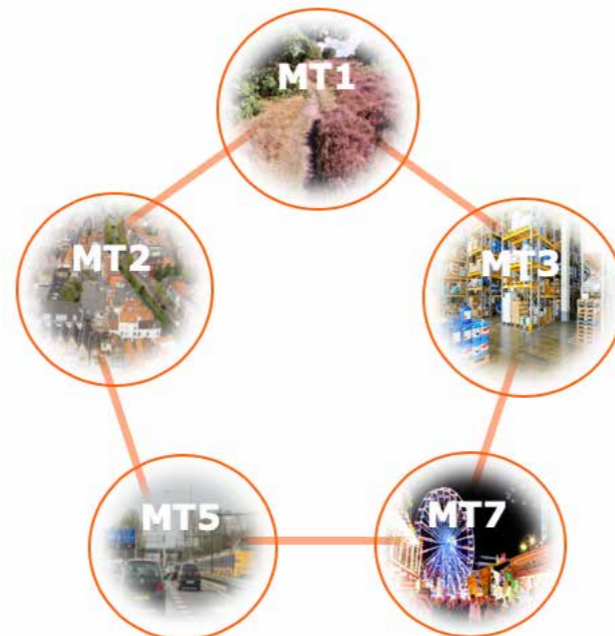
Maatschappelijke thema's

Het risicoprofiel wordt opgebouwd vanuit maatschappelijk thema's. Deze categorisering wordt landelijk en in de VNOG toegepast bij het opstellen van een regionaal risicoprofiel. Door dit uitgangspunt aan te houden zijn de resultaten van het risicoprofiel brandweer terug te herleiden naar ieder thema. Tevens ontstaat op deze wijze de doorkijk van monodisciplinair naar multidisciplinair (regionaal risicoprofiel). Een klein incident kan immers uitgroeien tot een grote ramp/crisis.

De maatschappelijk thema's zijn:

1. Natuurlijke omgeving
2. Gebouwde omgeving
3. Technologische omgeving
4. Vitale infrastructuur en voorzieningen
5. Verkeer en vervoer
6. Gezondheid
7. Sociaalmaatschappelijke omgeving

De thema's zijn, op basis van de landelijke categorisering, verder opgesplitst in crisistypen en incidenttypen. Hierbij moet worden opgemerkt dat de monodisciplinaire inzet van de brandweer in thema's 4 (Vitale infrastructuur), 6 (Gezondheid) en 7 (sociaalmaatschappelijke omgeving) zo minimaal is dat deze in het risicoprofiel brandweer buiten beschouwing worden gelaten.

Risico piramide

De structuur van het risicoprofiel brandweer is als een piramide opgebouwd. De piramide rust op een basis die is opgesteld uit een luchtfoto en de profilering daarvan. De luchtfoto beschrijft per maatschappelijk thema het verzorgingsgebied van de VNOG. Het geeft antwoord op de vraag wat de kenmerken van de VNOG zijn en welke incidentscenario's in potentie plaats kunnen vinden.

Belangrijk om te benoemen is dat de luchtfoto op geen enkel moment volledig is. Het is aan constante verandering onderhevig en daarmee een momentopname. Verschillende demografische en maatschappelijke ontwikkelingen zijn van invloed op de luchtfoto. Het gaat daarbij onder andere om:

- Demografie: bevolkingskrimp, vergrijzing, meer beroep op zelfredzaamheid.
- Ontwikkelingen in de zorg: toenemende zorgvraag en daardoor druk op aanbod (acute) zorg.
- Toename toerisme: op het water en in de natuurgebieden.
- Klimaatverandering: extreem weer, overstromingen, meer kans op natuurbranden, infectieziekten.
- Energietransitie: energiewinning, opslag, gebruik.

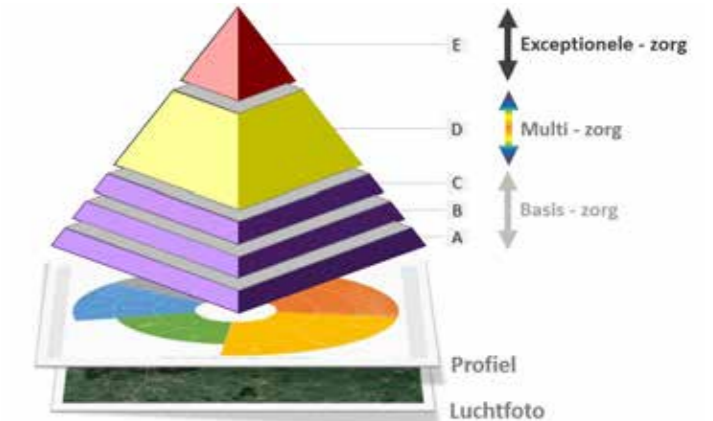
De piramide zelf is opgebouwd uit verschillende inhoudelijke aggregatieniveaus (A t/m E). Ieder aggregatieniveau maakt gebruik van een eigen risico beoordelingsmethodiek passend bij dat niveau. Vanuit scenarioanalyse wordt de verwachte hulpvraag bepaald. Om een realistisch scenario te selecteren dat een goed beeld geeft over de werkelijke situatie wordt hierbij gebruik gemaakt van de luchtfoto, incidenthistorie en uitkomsten brandonderzoek.

Niveau E betreft de uitzonderlijke scenario's waarbij de veiligheidsregio enkel een inspanningsverplichting heeft. De scenario's van niveau D zijn de grote branden, rampen en crises, zoals uitgewerkt in het Regionaal Risicoprofiel. Het Risicoprofiel Brandweer richt zich op de niveaus A t/m C, de basiszorg.

Het risicoprofiel brandweer is een groeimodel en daarmee continu in ontwikkeling. Het risicoprofiel zoals dat nu ontwikkeld is wordt beschouwd als het fundament.

De focus van dit plan is gericht op:

- Kerntaak brand;
- Maatschappelijke thema 2, de gebouwde omgeving;
- Voor de functie woningen en woongebouwen.

5- Hiervoor is gekozen, omdat binnen de regio het grootste areaal aan gebouwen valt binnen deze categorie.

Risiconiveaus

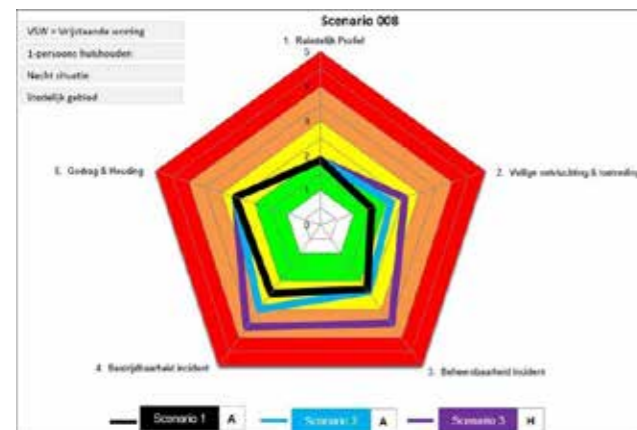
Niveau A: Basis scenario 'intern risico' op objectniveau

Dit is het meest specifieke type risicoprofiel en richt zich puur op de risico's van een object binnen dat object (het interne risico). Inzicht in het effect van brand wordt verkregen door middel van scenario's. Het maatschappelijk thema twee, gebouwde omgeving, is onderverdeeld in de profiel categorieën (RPC) en vervolgens weer in bouwtypen. Een RPC is bijvoorbeeld 'woningen en woongebouwen' een bouwtype is bijvoorbeeld de 'vrijstaande woning'. Het gebouw kan in gebruik worden genomen door verschillende doelgroepen, zoals: ouderen of een jong gezin. Vervolgens speelt in het brandverloop ook het bouwjaar een rol. Het risicoprofiel brandweer is nog in ontwikkeling. Voor de huidige focus worden in totaal 192 scenario's uitgewerkt. De 73 scenario's voor de woningen en woongebouwen (laagbouw) zijn al uitgewerkt.

Om vanuit deze scenario's het effect zichtbaar te maken is gebruik gemaakt van de READAR. READAR staat voor Risico Effect Analyse Door Actieve Research. Met de READAR wordt het brandrisico per scenario in beeld gebracht op vijf thema's:

1. ruimtelijk profiel,
2. veilige ontvluchting en toetreding,
3. beheersbaarheid incident,
4. bestrijdbaarheid incident en
5. gedrag & houding.

In de afbeelding hieronder is de READAR opgenomen die hoort bij een voorbeeldscenario '008: vrijstaande woning, 1-persoons huishouden, nachtsituatie, stedelijk gebied'.

Ieder thema uit de READAR bestaat uit een aantal indicatoren waarop verschillende scores mogelijk zijn. Een hoge score leidt in aanleg tot een groter effect. De uitkomsten van de READAR worden daarnaast vertaald naar een risicodiagram, dat het risico van branduitbreiding en slachtoffers berekent en laat zien welke operationele respons bij een incident nodig is.

Niveau B: Basis scenario extern risico op groep niveau

Het volgende aggregatieniveau is het beschouwen van het risico van één object in een buurt. Dit uit zich in een intern risico (binnen dat object) en extern risico naar de omliggende panden c.q. belendende percelen. Het intern risico wordt middels de READAR bepaald (zie niveau A). Het extern risico of uitbreidingsvermogen (UBV) wordt bepaald door de ruimtelijke omgeving van het object. Dit wordt bepaald vanuit de Basisadministratie Adressen en Gebouwen op basis van: gebouwen, functies en omgeving. Door het intern risico en het extern risico weg te zetten in een diagram ontstaat inzicht in het risiconiveau. Op basis van het risiconiveau kunnen uitspraken worden gedaan over de uit te zetten acties. Zo hoeft bij een alledaags niveau geen actie te worden ondernomen en daar waar een aanzienlijk risico is zijn de acties omvangrijk en vereisen spoed.

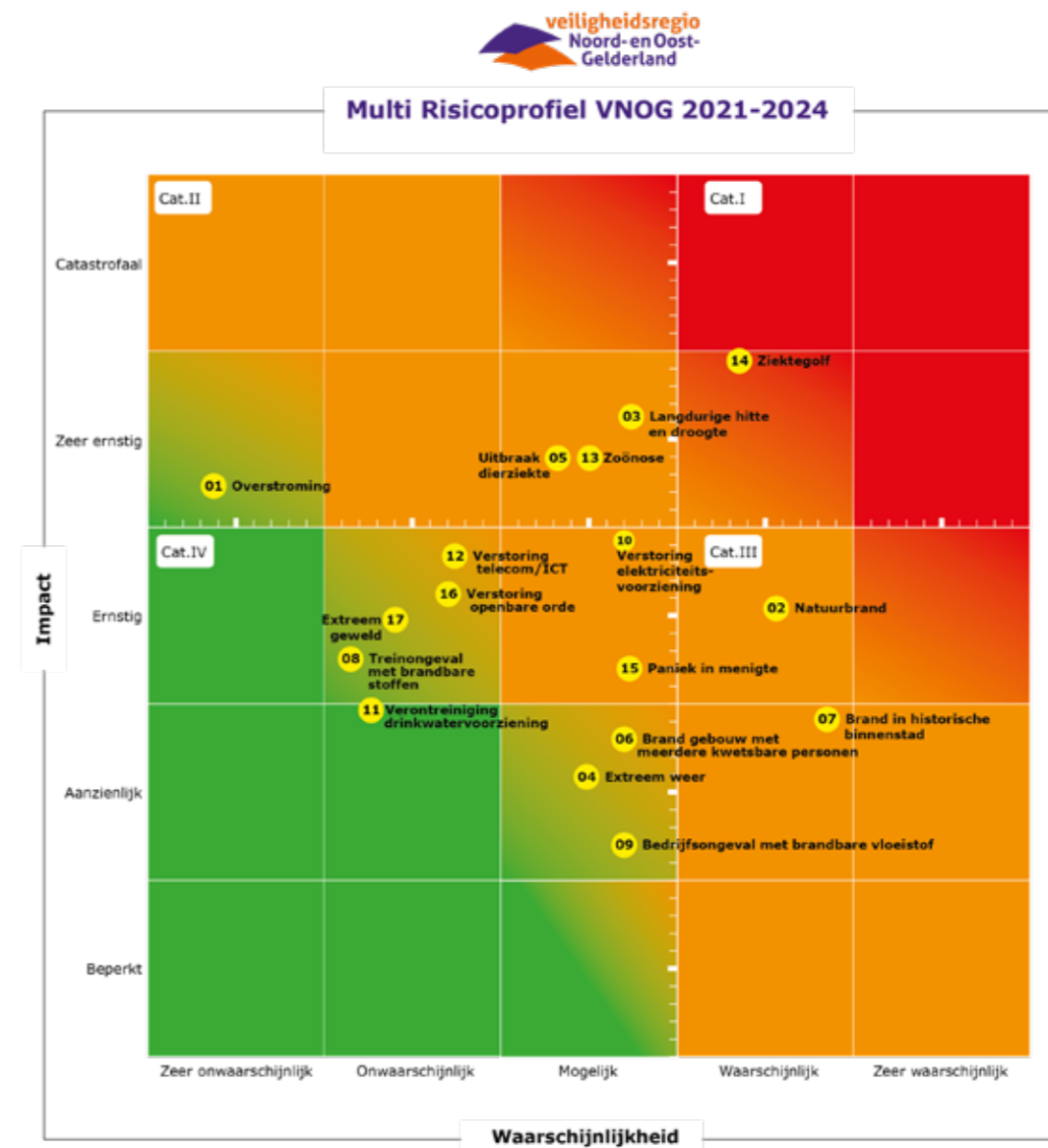

Dit prototype dashboard is gereed voor de scenario's binnen de focus van dit plan (kerntaak brand, maatschappelijk thema de gebouwde omgeving, woningen en woongebouwen).

Niveau C: Basis scenario op risicocategorie

Het regionaal risicoprofiel en risicoprofiel brandweer zijn aan elkaar verwant. Op basis van de luchtfoto worden scenario's voor incidenttypen uitgewerkt voor zover deze relevant zijn. Voor de scenario uitwerking en beoordeling op dit niveau wordt vastgehouden aan de lijn van het regionaal risicoprofiel.

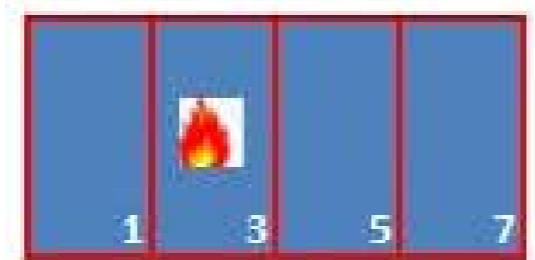
Om inzicht te krijgen in de verwachte aard, de omvang en de schaal van de gevolgen van deze aanwezige risico's worden beoordeeld op impact en waarschijnlijkheid. De methode voor impactbeoordeling op dit aggregatieniveau is gebaseerd op de beoordelingsmethodiek voor het regionaal risicoprofiel.

1. Woningen

Systemvoorbeeld woningbrand

In het scenario is er een brand in de keuken of slaapkamer van de woning met huisnummer 3. De bewoners zijn thuis, één bewoner heeft de woning niet kunnen verlaten doordat hij een bluspoging heeft ondernomen, hierdoor is hij bedwelmd geraakt door de (giftige) rook. De brand heeft zich behoorlijk kunnen ontwikkelen omdat er geen rookmelders in de woning waren. Daardoor was er ook veel rook.

halen in het verkorten van de ontdekkingstijd en het verhogen van de brandwerendheid tussen de woningen. Voor woningen in ieder geval vanaf 1992 (invoering landelijk Bouwbesluit) geldt dat deze brandwerendheid minimaal 30 minuten moet zijn. Vanaf juli 2022 is het voor alle woningen verplicht rookmelders te hebben waardoor in een vroegtijdig stadium een brand ontdekt kan worden, de ontdekkingstijd verkort wordt en de kans op slachtoffers afneemt.

Maatregelen woningen- en woongebouwen

De VNOG richt zich nadrukkelijk ook op Risicobeheersing, maatregelen om 'aan de voorkant van de vlam' te komen. In bovenstaand scenario betekent dit concrete maatregelen stimuleren / participeren op het gebied van:

- Slimme rookmelders in combinatie met burenhulp (project Leefsamen), stimulering risicobewustzijn inwoners in combinatie met zelfredzaamheid. In het begin stadium van de brand melding genereren, kans op slachtoffers verkleint aanzienlijk, in het begin stadium hulp op gang brengen.

- Voorlichtingscampagnes (o.a. gericht op invoering rookmelderplicht juli 2022) risicobewustwording en handelingsperspectief.

- Samenwerking diverse woningbouwcorporaties gericht op bewustwording als het gaat om het systeem van brandveiligheid en verantwoordelijkheidsverdeling.

- Informatievoorziening, veiligheidsdashboard; waar zitten welke risico's als het gaat om mensenmerken (wel / niet zelfredzaam) om voorbereid te zijn op de repressieve taak, waar zitten branddoorslag en brandoverslag risico's (i.v.m. de bestrijding). Deze informatie wordt ook gebruikt om campagnes / voorlichting doelgroep gericht te maken en zo effectiever te laten zijn.

De inspanningsverplichting van de

brandweer is het redden van de personen (in dit scenario één persoon) die nog in de woning aanwezig zijn en het voorkomen dat belendende woningen verloren gaan.

De eerste tankautospuiter richt zich op de redding van het slachtoffer. Omdat onbekend is waar het slachtoffer zich precies bevindt, is dit reden voor 'middelbrand' en het alarmeren van twee tankautosputters (en eventueel een hoogwerker bij een brand op de verdieping, extra materieel voor waterwinning en een officier van dienst die de coördinerende taken voor zijn rekening neemt). De bemanning van de eerste tankautospuiter heeft om het slachtoffer te redden twee ploegen (van twee personen elk) ter beschikking, de eerste ploeg die het slachtoffer zoekt en redt, de tweede ploeg die een veilige werkomgeving voor de eerste ploeg realiseert (voldoende water, begint met brandbestrijding / veilige terugweg voor de eerste ploeg creëert).

Voor de tweede taak, het voorkomen dat de belendende woningen (huisnummers 1 en 3) verloren gaan dan wel aanzienlijke schade oplopen is de tweede tankautospuiter. Bij een rijtjeswoning is de brandwerendheid tussen de onderlinge woningen, de rode lijnen, minimaal 20 minuten. Dit betekent dat de constructie zodanig moet zijn dat deze een eenmaal echt in ontwikkeling zijnde brand 20 minuten tegen houdt.

In basis is een opkomsttijd van de tweede tankautospuiter binnen 20 minuten voldoende om met de tweede taak te beginnen.

De verantwoordelijkheid om de brandwerende scheidingen op orde te hebben ligt bij de eigenaar / gebruiker. De tweede, derde, etc. tankautospuiter kunnen zich dan (met succesvol) perspectief richten op de brandbestrijding van de belendende woningen. Binnen de gehele VNOG zijn in 30 minuten vier tankautosputters ter plaatse. Winst in bovenstaand scenario is vooral te

2. Industrie

Systemvoorbeeld industriebrand

Het scenario gaat als volgt. Door een elektrisch defect met kortsluiting als gevolg ontstaat er een brand in een industriehal van 1000 m². Het is in de avond en er is niemand aanwezig. Een voorbijganger merkt de brand op en belt 112. De brand is al uitslaand als de eerste tankautospuiter aan komt.

De brandweer heeft als inspanningsverplichting het redden van slachtoffers en zorgen dat de materiële schade beperkt wordt.

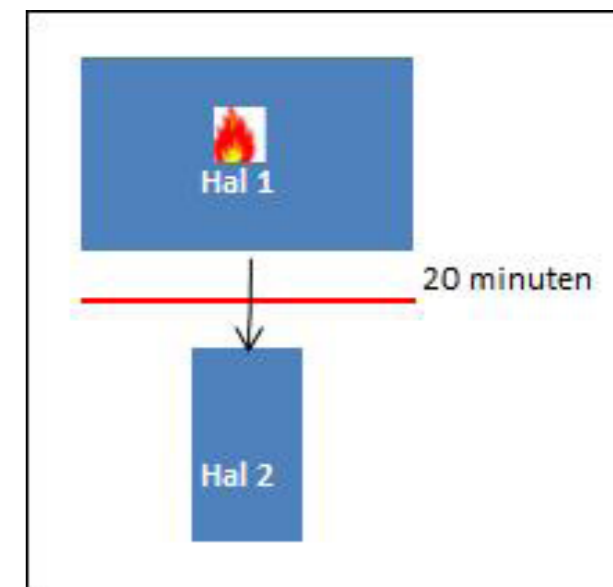
Op het belendende perceel staat relatief dicht bij een palletopslag. De minimale brandwerendheid tussen de constructies op de percelen moet 20 minuten zijn (rode lijn). De eerste tankautospuiter doet een verkenning, zijn er nog mensen binnen, waar is de brand, hoe groot en wat brand er? Zij komen van buiten af tot de conclusie dat het niet logisch is gezien het tijdstip dat er personen binnen zijn en er wijst ook niets op dat dit wel zo zou zijn. De eerste tankautospuiter zet in op het zwaartepunt, voorkomen van overslag naar het belendende perceel (de pijl). Gezien de grootte van de hal met de vuurlast hierin (meubelfabriek) is blussing van de hal zelf onmogelijk. Hier zijn namelijk in korte tijd wel 20 tankautosputters voor nodig met bijbehorende watervoorziening als de vuurlast wordt afgezet tegen het benodigd koelend vermogen.

Ook de tweede tankautospuiter zet in op het voorkomen van brandoverslag naar het belendende perceel. **Uitgaande van een minimale weerstand op branddoorslag en brandoverslag is inzet van de tweede tankautospuiter in 20 minuten voldoende.**

Hoge vuurlast (o.a. brandbare inventaris) maakt dat brandwerende constructies soms niet voldoende zijn. Echter is dit gegeven niet of nauwelijks met extra brandweerinzet te compenseren. Voor een relatief eenvoudige bedrijfshal is immers al een niet realistisch potentieel benodigd om deze geblust te krijgen. We praten dan echt over in korte tijd aantallen van 20 tankautosputters en meer inclusief waterbehoefte.

Maatregelen industrie functies

De VNOG richt zich nadrukkelijk ook op Risicobeheersing, maatregelen om 'aan de voorkant van de vlam' te komen. In bovenstaand scenario betekent dit concrete maatregelen stimuleren / participeren op het gebied van:

- Alarmering en informatievoorziening; de VNOG start een pilot op samen met particuliere alarmcentrales. Dit zijn vaak bedrijven die zowel de inbraak als brandbeveiliging voor bedrijven op zich nemen. Het is technisch (nu) mogelijk om live beelden vanuit een object door te sturen naar de aanrijdende brandweereenheden. Dit betekent in een vroeg stadium beeldvorming en informatie dat maakt dat het inzetplan beter en sneller tot stand kan komen.
- Advisering bij vergunningverlening risico objecten. Waarbij nadrukkelijk gefocust wordt op realistische scenario's samen met de ontwikkelaar.
- Doelgroepgericht scenario's uitwerken en deze met de diverse branches via convenanten als leidraad hanteren.
- Deelnemen en adviseren bij Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO) waar risicogebieden onder de loep worden genomen, gericht wordt op risico situaties en maatregelen, bluswater, good house keeping e.d.
- Nieuwe ontwikkelingen zoals energietransitie volgen en betrekken in advisering, bijvoorbeeld opslag li-on accu's, zonnepanelen (over compartimentsgrenzen heen gelegd), transitie van aardgas naar waterstof.

3. Zorgcomplex

Systeemvoorbeeld voor de zorg

Afbeelding 1 geeft een mogelijke indeling van een deel van een zorginstelling weer. Vanuit

het Bouwbesluit is een zekere mate van brandcompartimentering vereist die is afgestemd op

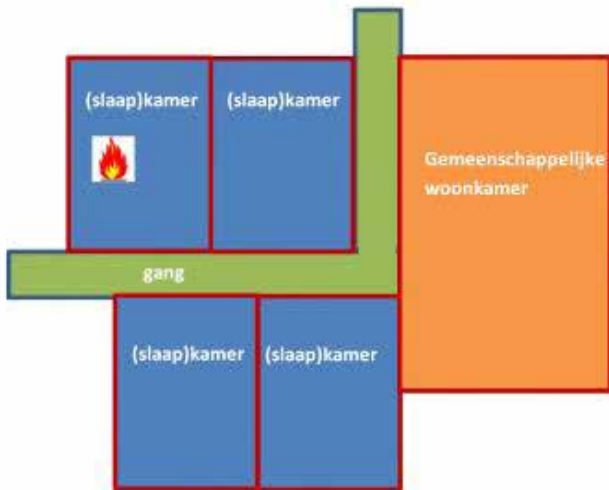
de mogelijke inzet van de BHV. Dit betekent dat er brandscheidingen aanwezig moeten zijn

die de brand en rook minimaal 20, 30 of 60 minuten kunnen tegenhouden.

Maatregelen in de zorg

- Investeren in bewustwording, verantwoordelijkheidsverdeling brandveiligheid bij besturen zorginstanties; voorbeelden als scenario sessies, accounthouderschap voor de zorg introduceren, landelijke project Geen Nood bij Brand implementeren.
- Inzetten op locatiebezoeken vanuit RB, zorgsector scoort hoog in risicoprofiel.

Het Risicoprofiel Brandweer (inclusief de onderliggende dashboards) is het instrument om een nadere analyse te doen naar een bepaald gebied, risico's te destilleren, beheersmaatregelen voor te stellen en real time informatievoorziening te verkrijgen.

Voorbeeld (deel) plattegrond zorginstelling, de rode lijnen geven de brandscheidingen weer.

Het (basis)scenario weergegeven in afbeelding hierboven is als volgt uit te leggen: er is een brand in één van de slaapkamers van de zorginstelling. De slaapkamers zijn gecompartmenteerd. Alle ruimten van de zorginstelling zijn voorzien van rookmelders die uitkomen bij een zusterpost. Na rookdetectie in één van de slaapkamers onderneemt de BHV een blus poging en probeert een eventueel aanwezig slachtoffer te redden. Het is mogelijk dat dit door de hitte en rook niet lukt, de BHV heeft immers geen beschermende middelen zoals ademlucht en een hittebestendig pak. **De brand in de slaapkamer met een slachtoffer is dan de klus voor de brandweer, te weten de eerste tankautospuiter.** De verdere ontruiming van het pand is een taak voor in eerste instantie de BHV, eventueel indien nodig samen met de brandweer, te weten de tweede tankautospuiter (en eventueel derde, vierde, etc.). Door de aanwezige brand-en rookscheidingen kan de BHV dit veilig doen en is de tweede tankautospuiter niet op hetzelfde moment nodig als de eerste. **Bij een minimale brandwerendheid is inzet van de tweede tankautospuiter in 20 minuten voldoende.**